

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 21.10.2024-27.10.2024 TARİHLERİ ARASINDA RESMİ GAZETEDE ve
İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLADIĞI BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI ÖZET BÜLTENİ**

BARIŞ KILIÇ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/14777

Karar Tarihi:17/9/2024

Başvuru, ceza infaz kurumunda hükümlü olarak bulunan başvurucuya satın aldığı süreli yayının teslim edilmemesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, olayların yaşandığı dönemde Elâzığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (Ceza İnfaz Kurumu) terör suçundan hükümlü olarak bulunmaktadır.

Başvurucunun kurum idaresi aracılığıyla ücretini ödeyerek satın aldığı Yeni Yaşam isimli gazetenin çeşitli nüshaları, Ceza İnfaz Kurumu Eğitim Kurulu Başkanlığının (Eğitim Kurulu) kararı ile başvurucuya teslim edilmemiştir. Eğitim Kurulu kararında söz konusu süreli yayında kamu kurumları ve çalışanları hakkında asılsız haberlere yer verildiği, örgütsel dayanışmayı artırıcı ibarelerin varlığı, ayaklanmaya ve şiddete çağrı niteliğinde yazıların bulunduğu tespit edilmiştir. Kararda, süreli yayında yer alan haber ve yazıların içeriğinin; okuyucularını nefrete, isyana, şiddet kullanmaya ve örgüte katılmaya teşvik ettiği; her türlü ideolojik düşünceye sahip hükümlülerin arasında huzur ve sükuneti bozmaya, Ceza İnfaz Kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürmeye elverişli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak Eğitim Kurulu kararında süreli yayında yer alan hangi haber ya da yazının bu nitelikte olduğunu somut olarak belirtmemiş, soyut genel değerlendirmelere yer vermiştir.

Başvurucu Eğitim Kurulu kararına karşı Elazığ İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) şikâyette bulunmuştur. İnfaz Hâkimliği, eğitim kurulu kararının usul ve yasaya uygun olduğundan bahisle şikâyetin reddine karar vermiştir. Hâkimlik verilmeyen nüshalarda yer alan haberlere ilişkin bir belirlemede bulunmamıştır.

Başvurucu İnfaz Hâkimliğinin kararına karşı itiraz yoluna başvurmuştur. İtirazı inceleyen Elâzığ 1. Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi), İnfaz Hâkimliğinin kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığını belirterek başvurucunun itirazının reddine karar vermiştir.

Başvurucu, nihai kararı 29/4/2020 tarihinde öğrendikten sonra 30/4/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, aboneli olduğu Yeni Yaşam gazetesinin kendisine düzenli olarak teslim edildiğini, ancak sonradan Anayasa Mahkemesi'nin içtihadına aykırı biçimde gazetelerin kendisine verilmemeye başladığını, bu durumun ifade özgürlüğü ile haberleşme hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, ayrıca Eğitim Kurulu ve derece mahkemesi kararlarının Anayasa Mahkemesi'nin belirlediği kriterlere uygun olmadığını savunmuştur.

Adalet Bakanlığı ise görüşünde, Anayasa Mahkemesi'nin benzer davalarda verdiği kararlara değinmiş, başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edilip edilmediğinin incelenmesinde Anayasa ve ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, Bakanlık görüşüne verdiği yanıtta, bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü iddialarını tekrarlamıştır.

Anayasa Mahkemesi, önceki kararlarında hükümlü ve tutukluların cezaevine gelen ya da dışarıdan satın aldıkları yayınlara erişimlerini ifade özgürlüğü kapsamında ele almıştır. Bu çerçevede mevcut olayda, başvurunun satın aldığı gazetenin kendisine teslim edilmemesi, ifade özgürlüğüne müdahale olarak değerlendirilmiştir.

Anayasa'nın 13. maddesi gereği temel hak ve özgürlükler yalnızca kanunla sınırlanabilir ve bu sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Anayasa Mahkemesi, Recep Bekik ve diğerleri kararında, cezaevlerinde yapılan kısıtlamaların kamu güvenliği ve düzeninin sağlanması amacıyla meşru olduğunu kabul etmiş ancak sınırlamaların kanuni dayanağının bulunması gerektiğini ve keyfiyeti önleyici, istikrarlı uygulamaların gerekli olduğunu vurgulamıştır.

Olayda, başvurunun yayın erişiminin engellenmesi, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve orantılılık kriterleri ışığında incelenmiştir. Anayasa Mahkemesi, hükümlü ve tutukluların da Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan haklardan yararlandıklarını ve bilgiye erişim özgürlüğünün de bu hakların bir parçası olduğunu hatırlatmıştır. Ancak ifade özgürlüğünün sınırlanabileceği, suçun önlenmesi ve cezaevi düzeninin korunması gibi zorunlu hallerde mahpus haklarına müdahale edilebileceği belirtilmiştir.

Başvurucunun, cezaevi idaresi aracılığıyla satın aldığı gazetenin bazı sayılarına erişiminin engellenmesi olayında, Anayasa Mahkemesi, Recep Bekik ve diğerleri kararındaki ilkeleri temel alarak, ceza infaz kurumlarındaki yayın erişimi ile ilgili kısıtlamaların keyfi uygulanmaması ve belirgin yasal dayanaklarla idari istikrarın sağlanması gerektiği sonucuna varmıştır. Recep Bekik ve diğerleri karardan sonra çıkarılan yeni düzenlemeler mevcut başvuruyu etkilemediği için, önceki içtihat doğrultusunda başvurunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

BİLAL KARAKURT VE ABDURRAHİM METİN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/26165

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvuru, ceza infaz kurumunda bulunan başvuru sahiplerinin birinci derecedeki yakınlarının cenaze törenine katılması için izin verilmemesi nedeniyle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuru tarihinde ceza infaz kurumunda bulunan başvuru sahiplerinden birinin babası, diğerinin annesi vefat etmiştir. Başvuru sahipleri, cenaze törenine katılma talebinde bulunmuştur. Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) başvuru sahiplerinin talebini reddetmiştir. Kararların gerekçesinde; COVID-19 salgın hastalığı ve alınan tedbirler gerekçe gösterilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucular anılan kararlara karşı İnfaz Hâkimliğine şikâyetle bulunmuştur. İnfaz Hâkimlikleri başvurucuların şikâyetini esasa girmeden reddetmiştir. Kararların gerekçesinde; kurum kararı bulunmadığı belirtilerek talebin esasına ilişkin inceleme yapılmadığı ifade edilmiştir.

Bunun üzerine başvurucular, anılan kararlara karşı Ağır Ceza Mahkemesine itiraz yoluna başvurmuştur. 2020/26165 numaralı dosyada Ağır Ceza Mahkemesince kararda herhangi bir isabetsizlik bulunmadığından itirazın reddine kesin olarak karar verilmiştir. 2020/26615 numaralı dosyada ise Ağır Ceza Mahkemesi kararında cenaze izninin 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 94. maddesine göre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından verilebileceği, bu kapsamda hükümlünün izin talebinin Başsavcılık tarafından reddedildiği, Ceza İnfaz Kurumunun bu konuda karar verme yetkisinin bulunmadığı belirtilmiştir. Sonuç olarak Ağır Ceza Mahkemesi işin esasına girilmeksizin şikâyetin reddi ile karar verilmek üzere Ceza İnfaz Kurumuna gönderilmesine ilişkin İnfaz Hâkimliği kararının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle itirazın kabulüne karar vermiştir. Bunun üzerine İnfaz Hâkimliği tarafından verilen ek kararda 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 5. ve 6. maddeleri gereğince karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Bu karara karşı da itiraz yoluna başvurulmuştur. Ağır Ceza Mahkemesi kararında, başvurucunun itirazı hakkında daha önce karar verilmiş olduğu belirtilerek itiraz hususunda karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır.

Birinci başvurucu, ailesinden birinin vefatı üzerine cenaze törenine katılma talebinin reddedilmesi nedeniyle eşitlik ilkesinin, etkili başvuru hakkının, adil yargılanma hakkının ve hak arama özgürlüğünün ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvurucu, Başsavcılığın izin taleplerine ilişkin kararında, diğer mahpuslara bu tür izinler sağlanırken kendisine verilmemesi nedeniyle eşitsiz bir uygulama yapıldığını belirtmiştir. Ayrıca, Başsavcılık kararına itiraz etmesine rağmen bu itirazının değerlendirilmediğini ve kararın itiraz yolunu içermediğini ifade etmiştir.

İkinci başvurucu, annesinin cenazesine katılmasına izin verilmemesi ve bu karara yaptığı itirazın esastan incelenmemesi sebebiyle özel hayat ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini belirtmiştir. Her iki başvurucu da yakınlarının ölümünden sonra cenazeye katılmak ve taziye kabul edebilmek için izin talep etmiş, ancak pandemi koşulları gerekçe gösterilerek talepleri reddedilmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın Görüşü: Adalet Bakanlığı, başvurucuların pandemi sürecindeki bulaş riski nedeniyle cenazeye katılma taleplerinin reddedildiğini ve kamu güvenliği amacıyla alınan bu önlemlerin haklı olduğunu savunmuştur. Bakanlık, bu tür taleplerin değerlendirilirken pandemi koşullarının ve toplum sağlığına yönelik risklerin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir.

Birinci Başvurucunun Cevabı: Birinci başvurucu, COVID-19 tedbirleri kapsamında bile mahpusların özel izinle cenazelere katılmalarına ilişkin özel düzenlemelerin olduğunu, ancak kendi talebinin bu kurallar dışında tutularak haksız şekilde reddedildiğini iddia etmiştir. Ayrıca pandemi döneminde normalleşme sürecine geçildiği ve sevklerin yapıldığı bir dönemde bile talebinin değerlendirilmediğini vurgulamıştır. İkinci başvurucu ise Bakanlık görüşüne karşı ek bir beyan sunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin Değerlendirmesi: Anayasa Mahkemesi, mahpusların aile bireylerinin cenazelerine katılmalarının, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı kapsamında pozitif bir yükümlülük olduğunu değerlendirmiştir. Mahkeme, cenazeye katılma taleplerinin ceza infaz kurumu güvenliği kapsamında bir takdir yetkisine tabi olduğunu belirtmiş, ancak pandemi gerekçesiyle yapılan bu tür sınırlamaların başvurucuların haklarıyla kamu yararı arasında adil bir denge sağlanarak

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Mahpusların yakınlarının cenaze ve taziye süreçlerine katılabilmesi, aile hayatına saygının doğal bir parçası olarak kabul edilmiştir.

Mahkeme, Başsavcılığın pandemi nedeniyle genel bir bulaş riski gerekçesiyle başvurucuların taleplerini reddettiğini, ancak taziye ya da cenazeye katılımın sosyal mesafe ve diğer sağlık tedbirleri çerçevesinde sağlanmasının değerlendirilmeyerek başvurucuların haklarına yönelik adil bir yaklaşım gösterilmediğini tespit etmiştir. Anayasa Mahkemesi, cenazeye katılım sağlanamıyorsa alternatif olarak taziye sürecine katılımın sağlanması gerektiği, ancak bunun da dikkate alınmadığını ifade etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Başsavcılık kararlarında başvurucuların haklarının gözetilmediğini, pandemi gerekçesiyle yapılan müdahalelerin, başvurucuların özel ve aile hayatına saygı hakkıyla toplum yararı arasında adil bir denge sağlamaktan yoksun olduğunu belirlemiştir. Mahkeme, başvurucuların vefat eden aile bireylerinin cenaze ve taziye sürecine katılma imkanından mahrum bırakılmaları nedeniyle özel hayata ve aile hayatına saygı haklarının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

TUNCAY ÖRNEK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/26173

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvuru, bir ceza infaz kurumunda hükümlü olarak bulunan başvurucunun kapalı görüşte kullandığı ifadeler nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasının ifade özgürlüğünü ve kapalı görüşün dinlenerek kaydedilmesinin haberleşme hürriyeti ile özel hayata ve aile hayatına saygı hakkını ihlal ettiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, Silivri 7 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (Ceza İnfaz Kurumu) hükümlü olarak barındırılmaktadır. 18/2/2020 tarihinde eşiyile gerçekleştirdiği kapalı görüşte Ceza İnfaz Kuruma memurlarına hakaret ettiği gerekçesiyle başvurucu hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır.

Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığının (Disiplin Kurulu) 28/2/2020 tarihli kararıyla kurum görevlilerine hakaret veya tehditte bulunduğu gerekçesiyle başvurucuya 5 gün hücreye koyma cezası verilmiştir. Kararda; eşinin getirdiği kıyafetlerden gömleğin kuruma alınmaması nedeniyle başvurucunun "Ben anlamıyorum ya müdür görüşünde ayrı bir şey söylüyorlar; adam geliyor ayağıma ayrı bir şey söylüyor şerefsiz ya başka bir şey demiyeceğim ya şerefsiz ya! " dediği ifade edilmiştir. Kararda ayrıca 20/2/2020 tarihinde savunma istemi tebliğ edilmesine karşın başvurucunun yasal süresi içinde savunma veremeyerek savunma hakkından vazgeçtiği belirtilmiştir.

Başvurucu, disiplin cezası kararına karşı Silivri 2. İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) şikâyet başvurusu yapmıştır. Başvurucu şikâyet dilekçesinde; disiplin cezasına karşı savunmasını süresi içinde teslim ettiğini ancak kararda yasal süresi içinde savunma vermediğinin belirtildiğini, kuruma dışarıdan kıyafet getirilmesiyle ilgili sorunları daha önce dile getirmesine rağmen bir çözüm bulunmadığını, bu çerçevede hiçbir memuru veya görevliyi hedef almadan karara konu ifadeyi kullandığını belirtmiştir. İnfaz

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Hâkimliği; başvurucunun eylemi gerçekleştirme şekli ile eylemin sübutuna ilişkin kabulde ve cezanın uygulanışında bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle şikâyeti reddetmiştir.

Başvurucu, ret kararına karşı Silivri 1. Ağır Ceza Mahkemesine (Mahkeme) itirazda bulunmuştur. Mahkeme; disiplin cezasına ilişkin olayın sabit olduğu ve disiplin soruşturmasının usul işlemleri yönünden uygun olduğu gerekçesiyle itirazın reddine karar vermiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 29/7/2020 tarihinde öğrendikten sonra 25/8/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, eşinin cezaevine getirdiği kıyafetlerin kota nedeniyle kabul edilmediğini ve bu durumun düzeltilmesi için şikâyet etmesine rağmen çözüm bulunmadığını belirtmiştir. Eşiyile kapalı görüş sırasında da bu konuyu dile getirirken “şerefsiz” ifadesini kullanmış, bu ifadesi nedeniyle hakaret suçlamasıyla hakkında disiplin cezası uygulanmıştır. Başvurucu, yapılan işlemin hak ihlali olduğu gerekçesiyle ifade hürriyeti, kötü muamele yasağı, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı, eşitlik ilkesi, savunma hakkı ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurucunun ifadelerinin incelenmesi sonucunda başvuruyu ifade özgürlüğü kapsamında kabul edilebilir bulmuştur. Mahkeme, Anayasa'nın 26. maddesi uyarınca ifade hürriyetine müdahalenin kamu düzenini koruma amacı taşıdığını belirterek bu müdahalenin meşru olduğunu değerlendirmiştir. Ancak, müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadığının, yani bu durumda toplumsal bir gerekliliği karşılayıp karşılamadığının incelenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Mahkeme, daha önceki kararlarında cezaevi gibi yerlerde disiplin cezalarının sadece güvenliği ve düzeni bozma ihtimali olan ciddi durumlarda uygulanabileceğini, yoksa bu cezaların tek başına bir ceza sebebi olamayacağını ifade etmiştir. Bu çerçevede Mahkeme, başvurucunun hakaret ifadesini doğrudan bir kişiye yönelik kullanmadığını, kapalı görüşte eşiyile olan özel konuşmasında söylediğini ve muhatap belirtmeden dile getirdiğini tespit etmiştir. Dolayısıyla, bu ifadenin disiplin güvenliğini zedeleyecek veya kamu düzenini bozacak bir etkisi olmadığına karar vermiştir.

Ayrıca Mahkeme, başvurucunun kullandığı sözün hangi anlamda sarf edildiği, yöneltildiği kişiyi nasıl etkilediği ve başvurucu ile ilgili kurum görevlisi arasında özel bir husumet olup olmadığının da araştırılmadığını belirtmiştir. İlgili ceza infaz kurumu ve derece mahkemelerinin yalnızca ifadenin içeriğine dayanarak disiplin cezası uyguladıklarını, ifade özgürlüğü bakımından gerekli incelemeleri yapmadıklarını tespit etmiştir. Başvurucunun ifadesinin amacının anlaşılması ve somut bir değerlendirme yapılmadan verilen disiplin cezasının, ifade hürriyetine gereksiz bir sınırlama getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine ve verilen disiplin cezasının demokratik bir toplumda zorunlu bir ihtiyaç olduğu konusunda ikna edici bir gerekçe sunulamadığına karar vermiştir.

EMİR DÖNMEZ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/20059****Karar Tarihi: 17/9/2024**

Başvurucu 12/6/2020 tarihli dava dilekçesi ile Türk Ekonomi Bankası A.Ş. hakkında menfi tespit davası açmıştır. Başvurucu, dava dilekçesinde ekonomik durumunun iyi olmadığını belirterek ve taşınmazları üzerinde icrai haciz, ihtiyati haciz, kamu haczi, ihtiyati tedbir veya icra yoluyla satış kayıtları bulunduğunu belgeleriyle sunarak adli yardım talep etmiştir.

Antalya 2. Asliye Ticaret Mahkemesi (Mahkeme) 9/10/2020 tarihli ara kararı ile adli yardım talebinin reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; yeterli belge sunulmadığı gibi sunulan belge örneklerinden adli yardımdan yararlandırmaya ilişkin farklı bir belge bulunmadığı ve bu yolda kanaat oluşmadığı belirtilmiştir.

Mahkemece verilen ara karara karşı başvurucu tarafından yapılan itiraz üzerine Antalya 3. Asliye Ticaret Mahkemesi 23/11/2020 tarihli kararı ile itirazı kesin olarak reddetmiştir.

Başvurucu 8/12/2020 tarihli dilekçe ile harç ve masrafları ödeyemeyeceğini belirtmiştir. Mahkeme ise 13/12/2020 tarihinde başvurucuya gider avansını iki haftalık kesin süre içerisinde yatırmamasını aksi takdirde davanın usulden reddine karar verileceğini, başvuru ve peşin harcı ise bir haftalık kesin süre içerisinde yatırmamasını aksi takdirde davanın açılmamış sayılacağını ihtar etmiştir.

Mahkeme 18/2/2021 tarihli ara kararıyla başvurucunun verilen kesin süre içerisinde harcı yatırmadığından dosyanın işlemde kaldırıılmasına, akabinde 25/5/2021 tarihli kararıyla dosyanın işlemde kaldırıldığı tarihten itibaren üç ay içerisinde harcın yatırılarak yenileme dilekçesi verilmediği gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar vermiştir. Bu karara karşı başvurucu istinaf kanun yoluna başvurmuş olup inceleme devam etmektedir.

Başvurucunun itiraz aşamasında ve bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü taşınmazları üzerinde kısıtlama şerhleri olduğu iddiası Anayasa Mahkemesi tarafından Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden incelenmiştir. Yapılan incelemede söz konusu taşınmazlar üzerine konulmuş olan ve hâlen devam ettiği anlaşılan icrai haciz, ihtiyati haciz, kamu haczi, ihtiyati tedbir veya icra yoluyla satış kayıtları bulunduğu görülmüştür.

1. Müdahalenin Varlığı ve Hakkın Kapsamı:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 36. maddesi, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu madde, mahkemeye erişim hakkını, Anayasa'da güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir parçası olarak ele almaktadır.

Anayasa'nın 36. maddesine adil yargılanma ibaresinin eklenmesi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerce güvence altına alınan bu hakkın önemi vurgulanmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Sözleşme'nin 6. maddesinin mahkemeye erişim hakkını içerdiğini belirtmiştir. Mahkemeye erişim, bir uyumsuzluğun etkili bir şekilde çözümlenmesini talep etme hakkıdır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Mahkemeye erişimi engelleyen veya mahkeme kararını etkisiz hale getiren sınırlamalar, mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir. Başvurucunun adli yardım talebinin reddedilmesi sonucunda yargılama masraflarını ödemek zorunda kalması, bu hakkın ihlali olarak değerlendirilmektedir.

2. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı:

Temel hak ve özgürlükler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Sınırlamaların Anayasa'nın ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmaması gerekir.

Müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen şartlara uygun olup olmadığı değerlendirilmelidir:

Adli yardım talebinin reddedilmesi, 6100 sayılı Kanun'un 334. ve devamı maddelerine dayanmaktadır. Mahkeme, adli yardım talebinin reddedilmesini bu yasal çerçeveye dayandırmıştır.

Anayasa'nın 36. maddesinde özel sınırlama nedeni düzenlenmemiştir, ancak bu hakkın sınırlandırılması mümkündür. Yargı harçları, yargı hizmetinin maliyetine katılmayı sağlamak ve gereksiz başvuruları önlemek amacı taşımaktadır. Bu durum, mahkemeye erişim hakkının doğası gereği meşru bir amaca dayanır.

3. Ölçülülük:

Anayasa'nın 13. maddesi, hakların sınırlandırılmasında ölçülülük ilkesine dayanır ve bu ilke üç alt kriter içerir:

Yapılan müdahalenin amaca ulaşması açısından elverişli olması. Müdahalenin zorunlu olması, yani aynı amaca daha az müdahale ile ulaşmanın mümkün olmaması. Bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir denge kurulması.

Gereksiz başvuruların önlenmesi amacıyla öngörülen yükümlülükler, mahkemeye erişimi imkânsız kılmadıkça veya aşırı derecede zorlaştırmadıkça kabul edilebilir. Anayasa Mahkemesi, mahkemeye erişim hakkının mutlak olmadığını ve devletlerin bu konuda takdir hakkı bulunduğunu belirtmiştir.

Davacıların harç ve gider avansı gibi masrafları ödemekle yükümlü tutulmaları mahkemeye erişim hakkına müdahale teşkil etse de, bu müdahalelerin orantılı olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu nedenle, başvurucuların ödeme yükümlülüklerinin müvekkillerinin haklarını zedelemekten ve makul ölçüler içinde gerçekleştirilmesi önemlidir.

4. Somut Olayın Değerlendirilmesi:

Başvurucu, adli yardım talebinde bulunmuş ancak mahkeme bu talebi reddetmiştir. Mahkeme, başvurucunun mali durumunu destekleyen belgeleri dikkate almadan kesin bir karar vermiştir. Başvurucunun, müvekkillerinin geçimlerini sağlamakta zorlandığını belirtmesine rağmen, mahkeme bu iddiaları araştırmadan karar vermiştir.

Mahkemenin, başvurucunun mali durumunu incelemekten, belgeleri yetersiz bulup adli yardımdan faydalanma talebini reddetmesi, bireyin gerçek mali durumunu göz ardı etmiştir. Bu durum, başvurucunun mahkemeye erişim hakkını ihlal etmektedir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu üzerinde aşırı bir yük oluşturacak şekilde yapılan müdahale, ölçüsüzdür ve mahkemeye erişim hakkını ihlal etmektedir. Mahkeme, başvurunun adli yardım talebini değerlendirirken daha dikkatli ve kapsamlı bir inceleme yapmadığı için adil bir yargılama hakkını sağlamamıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İHSAN GÜLER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/25120

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvuru; iş sözleşmesi feshedilen başvuruçuların sendikal tazminat taleplerinin reddedilmesi nedeniyle sendika hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruçuların iddiasına göre iş sözleşmeleri, sendikal nedenlerle sonlandırılmıştır. Başvuruçular bu kapsamda işe iade ve sendikal tazminat talepli dava açmıştır.

Açılan davaların tamamında ilk derece mahkemesi davaların kabulüne ve başvuruçular lehine sendikal tazminata hükmetmiştir. Buna karşın Bölge Adliye Mahkemesi sendikal fesih olgusunun gerçekleşmediği gerekçesiyle bu yönden davaları kesin olarak reddetmiştir.

Nihai kararların tebliği üzerine başvuruçular, süresinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuruçular, iş sözleşmelerinin sendikal nedenlerle feshedildiğini ve bu fesihlerin sendika hakkını ihlal ettiğini öne sürmüştür. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, işçilerin sendikaya katılma veya katılmama hakkını güvence altına alırken, işverenlerin sendikal nedenlerle ayırım yapamayacağını belirtmektedir. Sendika üyeliği veya sendikal faaliyet nedeniyle işten çıkarılan işçilerin tazminat talepleri, işverenin fesih nedenini ispat etmekle yükümlü olduğu bir durumda gündeme gelir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, sendikal fesih iddialarının değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken çeşitli kriterler belirlemiştir. Bu kriterler arasında işyerinde sendika üyesi olan ve olmayan işçilerin sayısı, sendikal faaliyetlerde bulunan işçilerin işten çıkarılma nedenleri ve sendikal ayrımcılık iddiaları yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi, iş sözleşmesinin sendikal nedenlerle feshedilip feshedilmediğini tespit etmek için benzer kriterler geliştirmiştir. İşçinin fesih nedeninin sendikal olup olmadığını ispat etme yükümlülüğü bulunurken, işverenin sendikal ayrımcılık yaptığı iddialarını ispat etmesi gerekmektedir.

Ayrıca, derece mahkemelerinin olayın koşullarını değerlendirmedeki avantajı ve Anayasa Mahkemesi'nin bu kuralların Anayasa'ya uygunluğunu denetleme rolü üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak, mevcut davalarda Bölge Adliye Mahkemesi'nin Anayasa Mahkemesi'nin belirlediği kriterleri dikkate almadığı ve yeterli bir yargısal inceleme yapmadığı belirtilmiştir. Bu durum, devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmede sonucuna yol açmıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

TANER GÜNDOĞDU BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2021/28535****Karar Tarihi: 17/9/2024**

Başvuru, ceza davasında sanığın hazır bulunma talebinin reddedilerek ses ve görüntü aktarımı suretiyle duruşmaya uzaktan katılımının sağlanması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

İzmir ve Ödemiş Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından başlatılan bir soruşturma süreci sonucunda, başvuru sahibinin de aralarında bulunduğu birçok kişi hakkında açılan kamu davalarını konu alıyor. Bu davalar, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, örgüte üye olma, kasten öldürme gibi ciddi suçlamaları içeriyor ve yargılamalar İzmir 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlayıp Ödemiş Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam etmiştir. Yargılama süreci toplamda 54 celsede tamamlanmıştır.

Başvurucu, 26 Mart 2011 tarihinde yakalanmış ve 27 Mart 2011 tarihinde tutuklanarak İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlik Ceza İnfaz Kurumuna konulmuştur. Kaçak olduğu için yargılamanın ilk sekiz celsesine katılamamıştır. Ancak tutuklanmasının ardından 9. celseden itibaren vekalet verdiği müdafileriyle birlikte bazı celseye katılmış, 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren duruşmalara Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) aracılığıyla katılmaya başlamıştır.

Yargılamanın 45. celsesinde, Ödemiş Cumhuriyet Başsavcılığı esas hakkındaki mütalaasını sunmuştur. Mahkeme, bazı sanıkların duruşmalara bizzat katılma taleplerini Anayasa ve mevzuata atıf yaparak reddetmiştir. Başvurucu, 48. celseden sonra, SEGBİS aracılığıyla alınan beyanlarının duruşma tutanağına eksik aktarıldığını belirterek, duruşmalara bizzat katılmak istediğini ifade etmiştir. Ancak, Mahkeme, bu talepleri önceki duruşmalardaki benzer taleplerle aynı gerekçelerle reddetmiştir.

Yargılamanın 53. celsesinde, bağlantı sorunları nedeniyle başvuru sahibi SEGBİS ile katılamamıştır. Mahkeme, 1 Haziran 2016 tarihinde yapılacak olan son celse öncesinde başvuru sahibinin SEGBİS ile hazır bulunmasını istemiştir. Ancak başvuru sahibi, başka bir duruşmaya katılma mazereti bildirmiştir. Bu duruşmalarda SEGBİS ile katılımından yeterince fayda sağlayamadığını ifade ederek bizzat duruşmada hazır bulunmak istediğini belirtmiştir.

Son celsede, başvuru sahibinin duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katılmayı reddettiği, duruşmaya katılmak istemediği ve duruşma tarihinden bir gün önce bu konuda müdafine bilgi verildiği halde müdafinin duruşmaya gelmediği belirtilmiştir. Mahkeme, bu durumu gerekçe göstererek başvuru sahibi ve müdafininin yokluğunda duruşmaya devam etmiştir. Mahkeme, başvuru sahibinin ve müdafininin daha önceki duruşmalarda da benzer tutumlar sergilediğini ve bu eylemlerin yargılamayı uzatma amacı taşıdığını değerlendirmiştir.

Yargılama sonucunda başvuru sahibine aşağıdaki mahkumiyet hükümleri verilmiştir:

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme: 5 yıl 4 ay hapis

Kasten yaralama: 3 yıl hapis

İş ve çalışma hürriyetinin ihlali: 2 yıl hapis

Nüfuz ticareti suçuna azmettirme: 2 yıl hapis ve 3000 TL adli para cezası

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

İftira: 1 yıl 6 ay hapis

Resmi belgede sahtecilik: 6 yıl hapis

6136 sayılı Kanun'a aykırılıklar: 1 yıl hapis (450 TL adli para), 1 yıl hapis (600 TL adli para), 2 yıl hapis (1200 TL adli para)

Nitelikli kasten öldürme: İki kez ağırlaştırılmış müebbet hapis

Kasten öldürme teşebbüsü: 14 yıl ve iki kez 13 yıl hapis

Dört ayrı kasten öldürme: 25 yıl, 22 yıl ve iki kez müebbet hapis

Kasten öldürmeye teşebbüs: 5 yıl hapis

Nitelikli yağma: 12 yıl ve bu suça teşebbüs: 6 yıl hapis

Ş.K.ya yönelik kasten yaralama: 2400 TL adli para cezası

Başvurucu müdafii, duruşmada hazır edilme taleplerine rağmen bazı celselerde SEGBİS ile katılımın sağlandığına ve son celsede hem başvurunun hem de müdafinin yokluğunda yargılamaya devam edilerek karar verildiğine itiraz ederek Yargıtay'a başvurmuştur. Yargıtay, 12 Mart 2021 tarihinde başvurucuya ilişkin bazı mahkumiyet kararlarını onaylamış, ancak kasten öldürme ve teşebbüs suçlarıyla ilgili verilen kararları bozmuştur. Yargıtay, müdafinin hazır bulundurulmasının zorunlu olduğu ve SEGBİS ile duruşmaya katılmak istemeyen sanıkların bizzat hazır edilmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

Başvurucu, nihai mahkumiyet kararlarını 7 Mayıs 2021 tarihinde öğrendikten sonra, 25 Mayıs 2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, duruşmalara bizzat katılma talebinde bulunmasına rağmen bu talebinin İzmir 8. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dikkate alınmadığını ve son duruşmada yokluğunda hüküm kurulduğunu öne sürerek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Mahkeme, başvurunun SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) aracılığıyla duruşmalara katılmasını sağlamış, fakat başvuru duruşmalarda hazır bulunmanın önemini vurgulayarak bizzat katılmak istemiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurunun kabul edilebilirliğinin değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiş, ancak başvuru bu görüşe yanıt vermemiştir. Anayasa Mahkemesi, başvuruyu adil yargılanma hakkı çerçevesinde duruşmada hazır bulunma hakkı bağlamında incelemiştir. Mahkeme, önceki kararlarında duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edilip edilmediğini değerlendirirken, SEGBİS ile duruşmaya katılmanın, kişinin talebine aykırı olarak bir müdahale teşkil ettiğini belirtmiştir. Bu tür müdahalelerin kanunilik, meşru amaç ve ölçülülük kriterleri açısından değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Başvurucu, birçok suçtan yargılanmış ve duruşmada hazır bulunma talebinin öneminin arttığı dikkate alınmalıdır. Yargılama sürecinde başvurunun bizzat duruşmalara katılma isteği, özellikle suçların ağırlığı göz önünde bulundurulduğunda önemli bir husus olarak değerlendirilmektedir. Ancak, başvuru 48. celseden itibaren duruşmada bizzat hazır bulunma talebinde bulunmasına rağmen, bu talebin neden kabul edilmediği Mahkeme tarafından açıklanmamıştır.

Başvurucu, SEGBİS ile katıldığı celselerde esaslı işlemlerin yapılmasına rağmen, 53. celseye SEGBİS bağlantı sorunları nedeniyle katılmamış, bu sebeple de son duruşmada yokluğunda hüküm

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

kurulmuştur. Mahkeme, başvurucunun duruşmalara SEGBİS ile katılma zorunluluğu ile ilgili taleplerinin ciddiye alınmadığını, bu durumun adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvurucunun duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edildiğine dair tespitlerde bulunmuş ve başvurunun kabul edilebilirliğine karar vermiştir. Bu karar, başvurucunun adil yargılanma hakkı çerçevesinde duruşmada hazır bulunma talebinin ciddiye alınmadığını ve yargılamanın usule uygun olmadığını ortaya koymaktadır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MURAT ÖZEL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/55908

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvuru; yargılama sırasında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına rızasının olmadığına dair beyanından, müdafinin karar duruşmasında dönmesine rağmen hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına rızasının olmadığından bahisle karar verilmemesi nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) başvurucunun mala zarar verme suçunu işlediği iddiası ile hakkında soruşturma başlatmıştır. Soruşturma neticesinde Başsavcılık başvurucunun anılan suçtan cezalandırılması talebiyle 24/3/2021 tarihinde iddianame düzenlemiştir.

İddianamenin kabulü ile açılan dava, Trabzon 7. Asliye Ceza Mahkemesince (Mahkeme) görülmeye başlanmıştır. Duruşma üç celsede bitirilmiştir. İkinciselerde başvurucu; alınan savunmasında suç işleme kastı ile hareket etmediğini, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) rızasının olmadığını belirtmiştir. Yine aynı celse başvurucu müdafii, ifadeler alındıktan sonra esasa ilişkin beyanda bulunacağını belirtmiştir.

Üçüncü celsede başvurucu müdafii; önceki savunmalarını tekrar ettiğini, müvekkilinin üzerine atılı suç işlemediğini, ayrıca müvekkili HAGB'ye rızasının olmadığını söylemiş ise de vekâletnamedeki özel yetki uyarınca HAGB'ye rızasının olduğunu belirtmiştir. Başvurucunun 23/3/2021 tarihinde verdiği vekâletnameye göre müdafinin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını talep etme yetkisi olduğu anlaşılmıştır.

Mahkeme 4/11/2021 tarihli kararıyla başvurucunun mala zarar verme suçundan 740 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve kabul etmediği için HAGB'nin uygulanmamasına kesin olarak karar vermiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...katılanın istikrarlı bir şekilde sanık [başvurucu] tarafından aracına yumruk vurulmak suretiyle aracın camının kırıldığını beyan ettiği, katılanın beyanlarının tanık beyanlarıyla desteklendiği, katılanın beyanlarının görgü tespit tutanağıyla uyumlu olduğunun tespit edildiği, hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına rıza göstermeyen sanığın kovuşturma aşamasında katılanın uğramış olduğu 500,00-TL'lik zararı giderdiği, sanığın suçtan kurtulmaya ve cezayı azaltmaya yönelik beyanları

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

ile kabulün aksine ileri sürülen delil ve beyanların gerçeği yansıtmadığı gibi dosya kapsamına da uygun düşmediğinin anlaşılması nedeniyle bu yöndeki beyanlara ve delillere itibar edilmediği, sanığın katılana yönelik eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 151/1 maddesinde düzenlenen Mala Zarar Verme suç tipine uyduğu, suçun maddi ve manevi unsurlarının somut olayda oluşmuş olması nedeniyle mahkumiyetine,

B)5271 sayılı CMK'nın 231/5 ve devamı madde ve fıkraları uyarınca yapılan değerlendirme sonucunda, sanığın hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesini kabul etmediği anlaşılmalı konuya ilişkin şartlar somut olayda kül halinde gerçekleşmediğinden sanık hakkında kurulan HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASINA YER OLMADIĞINA... [karar verildi.]"

Başvurucu, nihai hükmü 4/11/2021 tarihinde öğrendikten sonra 3/12/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, yargılama sırasında Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması (HAGB) için rıza göstermediğini belirtmesine rağmen, üçüncü celsede müdafinin vekâletnamede yer alan özel yetki gereği HAGB'ye rıza gösterdiğini belirtmesine rağmen mahkemenin bu durumu dikkate almadığını iddia ederek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Adalet Bakanlığı, başvurusunun yargılama sürecinde lehine olan delilleri ileri sürebildiğini ve olayları kendi açısından anlatabildiğini savunmuş, başvuru ise bu görüşe karşı herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvurusunun iddialarını değerlendirirken, hukuki nitelendirmeden bağımsız olarak olayların hukuki durumunu kendisinin belirleyeceğini belirtmiştir. Bu bağlamda, başvurusunun hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği kabul edilmiştir.

Adil yargılanma hakkının maddi adaleti değil, usul ve süreçte hakkaniyeti sağlamak amacıyla güvence altına alındığı ifade edilmiştir. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı, davanın taraflarından birinin lehine sonuçlanmasını garanti etmez. Ayrıca, Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrası gereği bireysel başvurularda mahkemelerdeki maddi olay ve olguların kanıtlanması veya delillerin değerlendirilmesi konusu incelenemez. Ancak bariz bir keyfilik veya takdir hatası içeren durumlar, Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilebilir.

Somut olayda, başvurucuya mala zarar verme suçundan adli para cezası verilmiş ve HAGB uygulanmaması gerekçesiyle rızası olmadığı belirtilmiştir. Yargıtay kararları gereği, HAGB'nin uygulanması için vekaletnamede özel bir yetki bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, başvuru ikinci celsede HAGB'ye rıza göstermediğini belirtmesine rağmen üçüncü celsede müdafinin beyanıyla rıza gösterdiğini bildirmesi, mahkemece göz ardı edilmiştir. Anayasa Mahkemesi, mahkemenin bu beyanı değerlendirmeksizin karar vermesinin bariz bir takdir hatası olduğunu ve yargılamanın hakkaniyetini zedelediğini vurgulamıştır.

Sonuç olarak, başvurusunun durumu ile ilgili yapılan inceleme, hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

FARUK GÜRDİL BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2022/53688****Karar Tarihi: 17/9/2024**

Başvuru, sosyal medya paylaşımı nedeniyle iş sözleşmesi feshedilen başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, 1974 doğumlu olup 1999 yılına kadar Pozantı Belediyesi'nde daimî işçi olarak çalışmıştır. 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi'nden Pozantı Belediye Başkanlığına aday adayı olduğunu sosyal medya üzerinden açıklamış ve bu paylaşım üzerine Belediye Disiplin Kurulu tarafından dört günlük yevmiye kesintisi cezası almıştır. Başvurucu, adaylığının ardından sistematik psikolojik baskılara maruz kaldığını, ağır işlerde çalıştırıldığını, fiziksel rahatsızlıkları olmasına rağmen çöp ekibinde görev yaptığını, bu süreçte bir iş kazası geçirdiğini iddia etmiştir.

11 Mayıs 2022 tarihinde, sosyal medya hesabından yaptığı bir paylaşımında, Adalet ve Kalkınma Partisi'nden aday adayı olmasının ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı sevmesinin işten çıkarılmasına neden olduğunu ifade etmiştir. Bu paylaşım sonrasında Belediye Disiplin Kurulu tarafından hakkında soruşturma başlatılmıştır. Disiplin Kurulu, 11 Haziran 2020 tarihinde başvurucunun iş akdinin feshine karar vermiştir.

Başvurucu, feshi haksız ve geçersiz bularak işe iade talebiyle Pozantı Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açmıştır. Mahkeme, davacının mesai saatlerinde siyasi faaliyette bulunmadığını, işini gereği gibi yaptığını ve fesih kararının geçerli bir nedene dayanmadığını belirleyerek, feshin geçersiz olduğuna karar vermiştir.

Ancak, belediyenin istinaf başvurusu üzerine Adana Bölge Adliye Mahkemesi, iş mahkemesinin kararını kaldırmış ve davayı reddetmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi, başvurucunun sosyal medya paylaşımlarının iş barışını bozduğuna ve feshin geçerli olduğuna kanaat getirmiştir. Başvurucu, nihai kararı 18 Nisan 2022'de öğrendikten sonra 17 Mayıs 2022'de bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, sosyal medya hesabından belediye başkanlığı için aday adayı olduğunu duyurduktan sonra sistematik baskılara maruz kaldığını, iş sözleşmesinde önemli değişiklikler yapıldığını ve farklı görevlerde çalıştırıldığını ifade etmiştir. Bu baskılar sonucunda, iş sözleşmesinin feshine neden olan sosyal medya paylaşımında kimseyi hedef almadığını, söz konusu paylaşımın Belediye Başkanı'na yönelik olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, işyerinde ve mesai saatleri içinde herhangi bir siyasi faaliyette bulunmadığını ve iş akışını bozucu bir davranışta bulunmadığını vurgulamıştır. Bölge Adliye Mahkemesi'nin kararını eleştirerek, bu kararın yeterli gerekçe içermediğini ve hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Adalet Bakanlığı, başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edilip edilmediği konusunda Anayasa Mahkemesi'nin somut olayın koşullarını dikkate alarak inceleme yapması gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı bir beyanat vermemiştir.

Başvurucunun iddiaları, sosyal medya paylaşımının iş sözleşmesinin feshine ve açtığı işe iade davasının reddine yönelik işlemlerle ilgilidir. Anayasa Mahkemesi, ifade özgürlüğünün demokratik toplumun temel taşlarından biri olduğunu vurgulayarak, devletin bu özgürlüğü korumak için önlem alması

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

gerektiğini ifade etmiştir. İfade özgürlüğü kapsamındaki haklar ve yükümlülükler arasında bir denge gözetilmesi gerektiği de vurgulanmıştır.

Başvurucunun iş sözleşmesi, sosyal medya paylaşımında belediye başkanını hedef aldığı gerekçesiyle feshedilmiştir. İlk derece mahkemesi, feshin geçersiz olduğu ve işverenin iş barışını bozma gerekçesinin ispat edilmediği yönünde karar vermiştir. Ancak Bölge Adliye Mahkemesi, feshin geçerli olduğu görüşünü benimsemiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca, iş sözleşmelerinin feshedilmesi için işverenin geçerli bir neden göstermesi gerektiği belirtilmiştir. İşveren, işçinin davranışlarının iş görme borcunu olumsuz etkilemesi durumunda feshin geçerli olduğunu ileri sürebilir. Ancak başvurucunun davranışlarının iş yerinde olumsuzluklara yol açmadığı ifade edilmiştir.

Ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışlar, geçerli fesih nedenleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, ifade özgürlüğünün sağladığı güvenceler de göz önünde bulundurulmalıdır. Başvurucunun belediye başkanlığına aday olmasından sonra yaşadığı süreçte, işverenden psikolojik baskı gördüğünü ve ağır iş yüküne maruz kaldığını iddia etmiştir.

Başvurucu, sosyal medya paylaşımında "beni fetöçülere yem ettiniz" ifadesini kullanmış, ancak bu ifadenin hangi kurumu veya kişileri hedef aldığını açıklamamıştır. İlk derece mahkemesi, paylaşımında yer alan ifadelerin Belediye Başkanı'nı hedef almadığını belirlemiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi, yalnızca başvurucunun sosyal medya paylaşımına atıfta bulunarak, iş barışını bozduğunu belirtmiş, somut bir gerekçe sunmamıştır. Mahkeme, başvurucunun işverenine karşı yükümlülüklerini ihlal ettiğine dair herhangi bir değerlendirme yapmamıştır.

Başvurucu, sosyal medya paylaşımı nedeniyle işten çıkarılmasının ağır sonuçlar doğurduğunu, bu nedenle feshin son çare olması gerektiğini savunmuştur. Anayasa Mahkemesi, daha hafif önlemler alınmadan iş sözleşmesinin feshedilmesinin, temel hak ve özgürlükleri ihlal edeceğine dikkat çekmiştir.

Anayasa Mahkemesi, iş sözleşmesinin feshinin hukuka aykırı olduğunu, ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ve feshin son çare olma ilkesinin göz ardı edildiğini belirlemiştir. Bu nedenle, başvurucunun iş sözleşmesinin feshinin geçerli bir neden olmadığını ve Anayasa'nın 26. maddesi kapsamında korunan ilkelere aykırı bir durum teşkil ettiğini vurgulamıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

COŞKUN BAŞER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/19111

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, iş sözleşmesi feshedilen başvuru sahiplerinin sendikal tazminat taleplerinin reddedilmesi nedeniyle sendika hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvuru sahiplerinin iddiasına göre iş sözleşmeleri sendikal nedenlerle sonlandırılmıştır. Başvuru sahipleri, bu kapsamda işe iade ve sendikal tazminat talepli dava

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

açmıştır. Açılan davaların tamamında başvurucuların işe iade talepleri kabul edilmiş ancak sendikal fesih olgusunun gerçekleşmediği gerekçesiyle bu yönden davaları kesin olarak reddedilmiştir. Nihai kararların tebliği üzerine başvurucular süresinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan S.Ö. (B. No: 2013/7087, 18/9/2014) ve Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015) kararlarında uygulanacak anayasal ilkeleri belirlemiştir. Bu doğrultuda başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi ve Av. Nurdan GÖKGÖZ'ün Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi ve İktüzük'ün 83. maddesi uyarınca takdiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

Başvurucuların iş sözleşmelerinin sendikal nedenlerle feshedildiği ve bunun sonucunda verilen ret kararlarının, sendika hakkını ihlal ettiği iddialarını içermektedir. Başvurucular, iş sözleşmelerinin feshedilmesinin hukuka aykırı olduğunu öne sürerek yargı yoluna başvurmuşlardır.

6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25. Maddesi:

Bu madde, işçilerin sendikaya katılma veya katılmama haklarını güvence altına alırken, işverenlerin bu konuda ayırım yapamayacağını belirtmektedir. Öne çıkan hususlar şunlardır:

Sendikaya Üye Olma Hakkı: İşçiler, herhangi bir sendikaya üye olma veya olmama özgürlüğüne sahiptir. İşverenler, sendika üyeliği durumuna bağlı olarak işçilere farklı muamelede bulunamazlar.

Fesih Durumu: İşçiler, sendikaya üye olmaları veya olmamaları nedeniyle işten çıkarılamazlar. Eğer bir iş sözleşmesi sendikal nedenlerle feshedilmişse, işveren sendikanın nedenlerini kanıtlamak zorundadır.

İspat Yükümlülüğü: İş sözleşmesinin sendikal nedenlerle feshedildiği iddiası ile açılan davalarda, fesih sebebini ispat yükümlülüğü işverene aittir. İşçinin, feshin sendikal nedenlere dayandığını ispat etmesi gerekmektedir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun Kriterleri:

Yargıtay, sendikal fesih iddialarını değerlendirirken göz önünde bulundurulması gereken çeşitli kriterler belirlemiştir. Bu kriterler arasında:

Fesih tarihine yakın tarihlerde işyerindeki çalışan sayısı.

Sendikaya üye olan ve olmayan işçilerin sayısı.

Sendika üyelik tarihleri ve üyelikten çekilme durumu.

İşten çıkarılan sendikal işçilerin sayısı.

İşyerinde yeni işçi alınıp alınmadığı ve bu işçilerin sendikal olup olmadığı.

Bu kriterler, sendikal ayrımcılığın varlığını tespit etmek ve sendikal nedenlerin iş sözleşmesinin feshindeki etkisini değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin İncelemeleri:

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Anayasa Mahkemesi, daha önceki başvurularda benzer sendikal fesih iddialarını incelemiş ve belirli kriterler belirlemiştir. Bu kriterler:

Fesih tarihine yakın dönemdeki işçi sayıları ve sendika üyeliği durumu.

Sendikaya katılım ya da sendikadan ayrılma durumu.

İşten çıkarılanların sendikal faaliyetlerdeki rolleri.

Toplu iş sözleşmesi prosedürlerinin uygulanıp uygulanmadığı.

Sendika üyesi işçilerin benzer gerekçelerle işten çıkarılıp çıkarılmadığı.

Anayasa Mahkemesi, bu kriterlerin uygulanmadığı durumlarda, devletin sendika hakkını ihlal ettiğine karar vermektedir.

Mahkemelerin Rolü ve Eksiklikler:

Mahkemelerin Anayasa Mahkemesi'nin belirlediği kriterleri yeterince uygulamadığı ve eksik inceleme sonucunda sendikal feshin gerçekleşmediği yönünde kararlar verdiği ifade edilmektedir. Bu durum, sendika hakkının yeterince korunmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak, başvurulardaki yargılamaların, Anayasa Mahkemesi tarafından belirlenen hukuki standartlar ve kriterler doğrultusunda yeterli şekilde gerçekleştirilmediği, devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getiremediği sonucuna ulaşılmıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

MAZLUM CESUR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/62174

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, ceza davasında sanığın hazır bulunma talebinin reddedilerek ses ve görüntü aktarımı suretiyle duruşmaya uzaktan katılımının sağlanması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucunun PKK silahlı terör örgütü üyeliği ve diğer suçlamalardan yargılandığı davanın sürecini detaylı bir şekilde ele alıyor. İşte metnin daha detaylı bir özeti:

Başvurucu, 10 Şubat 2016 tarihinde İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından PKK silahlı terör örgütü üyeliği ve tehlikeli maddelerin izinsiz bulundurulması suçlamalarıyla tutuklandı. Soruşturma sonucu iddianame hazırlandı ve PKK üyeliği, genel güvenliğin tehlikeye sokulması gibi suçlardan dava açıldı. Dava İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlamıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başka bir soruşturma sonucunda, başvurucu hakkında ek suçlamalarla yeni bir iddianame hazırlandı ve bu iddianame İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde kabul edildi. İki dava, 28 Temmuz 2016 tarihinde birleştirildi.

Başvurucu, yargılama sürecinde çeşitli ceza infaz kurumlarında tutuldu. Duruşmalara katılmak için SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) aracılığıyla bağlanmayı reddetti ve bizzat hazır bulunmak istedi. Mahkeme, başvurucunun isteğine uygun olarak bazı celselerde bizzat hazır bulunmasını sağladı.

Başvurucu, SEGBİS aracılığıyla duruşmalara katılmayı reddetti ve birkaç duruşmaya yokluğunda devam edildi. Duruşmaların bazılarında, başvurucunun mahkemeye katılımı sağlanamadı ve SEGBİS bağlantısı kurulamadı.

Mahkeme, başvurucuya esas hakkındaki mütalaaya karşı savunmasını yapmak için süre vermişti. Ancak, bazı duruşmalarda tercümanın olmaması nedeniyle başvurucu savunma yapamadı. Yargılamanın ilerleyen aşamalarında başvurucu yine SEGBİS aracılığıyla bağlanmayı reddetti.

Mahkeme, başvurucuya çeşitli suçlardan toplamda 7 yıl 6 ay hapis cezası ve adli para cezası verdi. Başvurucu, duruşmalara katılımının SEGBİS ile sağlanmasına itiraz etti. İstinaf mahkemesi, başvurucunun itirazlarını esastan reddetti. Yargıtay, bazı suçlardan verilen hükümlere temyiz yolunu kapatırken, silahlı terör örgütüne üye olma suçunu onadı, diğer suçların ise temyiz yolunu kapattı.

Bireysel Başvuru Başvurucu, nihai kararı 19 Kasım 2021 tarihinde öğrendikten sonra, 20 Aralık 2021'de bireysel başvuruda bulundu. Komisyon, başvurucunun adli yardım talebini kabul etti, ancak adil yargılanma hakkı ile ilgili bazı itirazların kabul edilemez olduğuna karar verdi.

Bu süreç, başvurucunun yargılama hakkının ihlali, SEGBİS kullanımındaki sorunlar ve duruşmalara katılım konularında önemli noktaları içeriyor.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı 6/1/2022 tarihinde, Yargıtayın genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması ve kasten yaralama suçlarına dair temyiz talebinin reddi kararında yer verdiği açıklama doğrultusunda Dairenin esastan ret kararının bu suçlar yönünden kaldırılması için 5271 sayılı Kanun'un 308. maddesi uyarınca talepte bulunmuştur. Daire 20/1/2022 tarihinde itirazı kabul ederek Mahkemenin bu suçlar yönünden verdiği mahkûmiyet kararlarının bozulmasına karar vermiştir. Bu suçlar yönünden dava Mahkemenin E.2022/53 sayılı dosyasında derdesttir.

Başvurucu, duruşmalara bizzat katılmak istediğini birçok kez ifade etmesine rağmen, mahkeme tarafından talebinin dikkate alınmadığını ve duruşmalara SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) aracılığıyla katılmaya zorlandığını öne sürmüştür. Bu durumun, adil yargılanma hakkının ihlali olduğunu belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı, başvurunun incelenmesi sırasında kabul edilebilirlik kriterlerinin ve somut olayın özgün koşullarının dikkate alınması gerektiğini ifade etmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında bireysel başvuru formundaki iddialarını tekrar etmiştir.

Başvuru, adil yargılanma hakkı kapsamında duruşmada hazır bulunma hakkı açısından ele alınmıştır. Başvurucunun bireysel başvurusunda, silahlı terör örgütüne üye olma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından şikayette bulunduğu belirtilmiştir. Ancak, bu ihlal iddiasının sadece kesinleşen mahkeme kararları ile sınırlı olarak değerlendirileceği kaydedilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan verilen mahkumiyet kararının Yargıtay tarafından onanmasının ardından bu suçla ilgili başvurusunu zamanında yaptığını göstermiştir. Fakat, 2911 sayılı Kanun'a muhalefet suçuna dair verilen kararın Yargıtayca temyize tabi olmadığı için, bu suçtan yapılan başvurunun süresinde olup olmadığına dikkat çekilmiştir.

Daire, başvurunun mahkumiyet kararları arasında ayırım yapmadan esastan red kararı için temyiz kanun yolunun açık olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda, başvurunun diğer suçlarla birlikte 2911 sayılı Kanun'a muhalefet suçuna dair esastan red kararını temyiz etme talebinin tamamen dayanaksız olmadığı sonucuna varılmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kararlarıyla (Umut Öztürk ve Yasin Şimşek) birlikte değerlendirildiğinde, başvurunun temyiz talebinin makul bir temeli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Daha sonra, bireysel başvuruya konu olan silahlı terör örgütüne üye olma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet suçları açısından duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edildiği yönündeki iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, duruşmada hazır bulunma hakkı ile ilgili önceki kararlarında (Şehrivan Çoban ve Emrah Yayla) bu hakkın SEGBİS aracılığıyla ihlal edilmesinin bir müdahale oluşturduğunu tespit etmiştir. Bu müdahalenin, yasallık, meşru amaç ve ölçülülük açısından değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesi, duruşmalara SEGBİS ile katılmanın, başvurunun duruşmada hazır bulunma talebinin hangi zorlayıcı nedene dayanarak reddedildiğinin açıklanmaması nedeniyle gerekli olmadığını belirtmiştir.

Somut olayda, başvuru SEGBİS aracılığıyla katıldığı duruşmalarda bizzat hazır bulunma talebini iletmiştir, ancak bazı duruşmalara SEGBİS aracılığıyla katılmak zorunda kalmış ve SEGBİS bağlantı sorunları nedeniyle önemli işlemlere katılamamıştır. Hükmün verildiği son duruşmada da başvuru yokluğunda karar verilmiştir. Mahkeme, başvurunun bizzat hazır bulunma talebinin neden kabul edilmediği konusunda herhangi bir açıklama yapmamış ve gerekçeli kararda bu konuyu ele almamıştır.

Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesi, başvurunun duruşmada hazır bulunma talebinin dikkate alınmaması ve SEGBİS ile duruşmaya katılmak zorunda bırakılmasının adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir. Başvurucu, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna vararak, bu durumun önemli bir hak ihlali olduğunu vurgulamıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HACI SİNCER BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/10449

Karar Tarihi:18/9/2024

Başvuru, disiplin cezasına karşı infaz hâkimliğine yapılan şikâyetle hâkim tarafından sözlü savunma alınmadan karar verilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (İnfaz Kurumu) hükümlü olarak bulunmaktayken açlık grevi yapma eylemi nedeniyle hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır.

Başvurucuya hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, üç gün içerisinde yazılı veya sözlü savunma vermesi gerektiği tebliğ edilmiştir. Başvurucu, yazılı veya sözlü bir savunma yapmamıştır.

Disiplin Kurulu 24/12/2020 tarihinde, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 2. numaralı fıkrasının (g) bendi uyarınca başvurucunun bir ay süre ile bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma disiplin cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir.

Başvurucu 11/1/2021 tarihinde bu karara karşı şikâyet yoluyla Kahramanmaraş İnfaz Hâkimliğine (İnfaz Hâkimliği) başvurmuş ve dilekçesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) aracılığıyla sözlü savunma yapmak istediğini belirtmiştir.

İnfaz Hâkimliği, aynı gün şikâyeti inceleyerek dosya üzerinden ret kararı vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Hükümlünün Adalet Bakanlığına yazmış olduğu 11/12/2020 tarihli dilekçesi ile 12-15 Aralık tarihleri itibariyle 5 günlük açlık grevine girdiğini belirtir dilekçesi ibraz ettiği; yine 16/12/2020 tarihi itibariyle açlık grevini sonlandırdığına dair dilekçe ibraz ettiği görülmüştür.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, hükümlünün Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere kurum idaresine açlık grevine girdiğine dair dilekçe ibraz ettiği ve 16/12/2020 tarihli dilekçesi ile sonlandırdığına dair tekrar dilekçe ibraz ettiği, tüm dosya kapsamından ve dilekçeleri ile eylemi sabit olduğundan itirazın reddi ile Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün 24/12/2020 tarih, 2020/1713 Karar sayılı kararı ile 5275 Sayılı CGTİHK'nun 40/2-g maddesi gereğince açlık grevi yapmak eyleminden bir (1) ay bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezasının usul ve yasaya uygun olması nedeniyle itirazın reddine..."

İnfaz Hâkimliğinin kararına karşı başvurucu, Kahramanmaraş 1. Ağır Ceza Mahkemesine (Ağır Ceza Mahkemesi) itirazda bulunmuştur.

Ağır Ceza Mahkemesi 26/1/2021 tarihinde kararın usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle başvurucunun itirazını reddetmiştir. Başvurucu 22/2/2021 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu; Disiplin Kurulu kararına karşı SEGBİS aracılığıyla savunma yapmak istediğini belirttiğini, bu talebinin görmezden gelinerek aynı gün içerisinde hukuka aykırı bir şekilde karar verildiğini, savunma hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

Bakanlık, başvurucunun şikâyetine ilişkin yapılacak incelemede başvurucunun, İnfaz Hâkimliğinin dosya üzerinden inceleme yapmasının kendisini ne şekilde dezavatajlı duruma düşürdüğüne dair herhangi bir açıklamasının bulunmaması ve incelemeye konu maddi vakianın karmaşık olmayan niteliğinin gözönünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı bireysel başvuru formunda ileri sürdüğü hususları tekrarlamıştır.

Başvurucunun iddiaları adil yargılanma hakkı kapsamındaki sözlü yargılanma hakkı kapsamında incelenmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi somut başvuru ile benzer nitelikteki ihlal iddialarını Talet Şanlı [GK] (B. No: 2017/20526, 17/1/2023) kararında incelemiştir. Anılan kararda 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 6. maddesinin ikinci fıkrasında "Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir." hükmüne yer verildiği belirtilmiş, söz konusu hükmün esas olarak disiplin cezalarına yönelik şikâyetlerin karara bağlanmasından önce ilgilinin savunmasının infaz hâkimi tarafından dinlenmesini ve talep edilen diğer delillerin toplanıp değerlendirilmesini gerektirdiği ifade edilmiştir. Hükümlü ya da tutuklunun mahkeme huzurunda bulunmasının usul hukuku bağlamında duruşma veya farklı yöntemlerle sağlanabileceğine, nitekim anılan Kanun'da infaz hâkiminin söz konusu savunmayı duruşma açmak suretiyle ya da duruşma yapmaksızın odasında veya duruşma salonunda yahut ceza infaz kurumunda almasına imkân tanındığına işaret edilen kararda, Kanun'da öngörülen söz konusu usuldeki temel amacın disiplin yaptırımı uygulanan hükümlü ya da tutuklunun hâkim karşısında meramını anlatabilmesini, dosyada aleyhine olan delillere etkili bir şekilde karşı çıkabilmesini sağlamak olduğu vurgulanmıştır. Bu tespit ve değerlendirmeler ışığında kararda; 4675 sayılı Kanun'un 6. maddesinde disiplin cezalarına karşı yapılan şikâyette başvuruca, savunmasını hâkim önünde bizzat hazır bulunmak suretiyle veya avukatı aracılığıyla dile getirme imkânı tanındığı hâlde İnfaz Hâkimliğinin başvuruca bu yöndeki talebini dikkate almaksızın şikâyetin esasını dosya üzerinden değerlendirerek karara bağlamasının başvuruca'nın sözlü yargılanma hakkına yapılan müdahaleyi kanunilik unsurundan yoksun bıraktığı belirtilerek başvuruca'nın Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki sözlü yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır (Talet Şanlı, §§ 48-69).

Somut başvuruda da başvuruca'nın İnfaz Hâkimliği önünde SEGBİS aracılığı ile sözlü olarak savunma yapmak istediğine dair talebinin bulunmasına rağmen, İnfaz Hâkimliği tarafından bu hakkın başvuruca'ya sağlanmadığı görüldüğünden Talet Şanlı kararında açıklanan gerekçelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

Açıklanan gerekçelerle başvuruca'nın Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki sözlü yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİR YOLLARI ÇALIŞANLARI**VE EMEKLİLERİ SOSYAL YARDIMLAŞMA VAKFI İKTİSADİ İŞLETMESİ BAŞVURUSU****Başvuru Numarası: 2020/2750****Karar Tarihi: 15/5/2024**

Başvuru, 2012 ve 2014 yıllarına ilişkin ihtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk ettirilen kurumlar vergisinin kaldırılması ve ödenen vergilerin iadesi talebiyle açılan davalarda önceki içtihat ile çelişkili karar verilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

A. 2011 Yılına İlişkin Süreç

Başvurucu, 12 Mayıs 2011 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı'na (İdare) özelge talebinde bulunmuştur. Vakfın amacı olarak belirlenen üyelere borç verme işlemi sonucunda elde edilen faiz gelirinin kurumlar vergisine tabi olup olmadığı hakkında bilgi istemiştir.

İdare, 5 Eylül 2011'de verdiği cevapta, üyelere borç para verilmesinin devamlı ticari faaliyet kapsamında değerlendirileceğini, dolayısıyla vakfın iktisadi işletme olarak kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Başvurucu, 2011 takvim yılına ait kurumlar vergisi beyannamesini 25 Nisan 2012 tarihinde ihtirazi kayıtla sundu ve bu beyanname üzerine 133.203,10 TL kurumlar vergisi tahakkuk ettirilmiştir.

Başvurucu, 25 Mayıs 2012'de tahakkuk ettirilen kurumlar vergisinin iadesi ve Vakfın kurumlar vergisi ile katma değer vergisi mükellefiyetinin kaldırılması talebiyle Ankara 6. Vergi Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Davada, başvurucu; sadece üyelerin kendi birikimleri olan vakıf nakit varlığını vakıf senedinde belirtilen şartlar dahilinde kredi olarak kullanmasının iktisadi işletme oluşturmadığını ve alınan faizlerin ticari faaliyet olarak değerlendirilemeyeceğini savunmuştur.

6. Vergi Mahkemesi, 28 Aralık 2012 tarihinde verdiği kararla davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar vermiştir.

Mahkeme gerekçesinde, Vakfın üyelerine borç para vermesinin kazanç elde etme amacı taşımadığını ve bu işlemin Vakfın amaçlarından biri olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, üyelere verilen borç paraların kendi paralarından oluştuğu, dolayısıyla iktisadi bir nitelik taşımadığı belirtilmiştir.

Vakfın vergi mükellefiyetinin kaldırılması talebinin ise idari işlemler niteliğinde olduğu ve bu nedenle reddedilmesine karar verilmiştir.

Temyiz edilen karar, Danıştay Dördüncü Dairesi tarafından 17 Ekim 2017'de bozulmuştur. Bozma kararında, Vakfın üyelerine borç para vermesinin faiz geliri elde etme amacını taşıyan ticari bir faaliyet olduğuna vurgu yapılmıştır.

Bu bağlamda, Vakfın iktisadi bir işletme oluşturduğu ve kurumlar vergisi mükellefiyeti altında değerlendirileceği belirtilmiştir. Başvurucunun bozma ilamına karşı karar düzeltme talebi ise 26 Ağustos 2018'de reddedilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

6. Vergi Mahkemesi, 26 Eylül 2018 tarihinde bozma kararına uyarak ısrar kararı vermiştir. Bu kararda, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun (VDDK) daha önce verdiği karara atıfta bulunulmuştur.

VDDK, 23 Ekim 2019'da temyiz talebini reddederek ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

B. 2012 Yılına İlişkin Süreç

Başvurucu, 2012 takvim yılına ilişkin olarak, üyelerine verdiği borçlar nedeniyle toplam 82.707,62 TL kurumlar vergisi tahakkuk ettirmiştir.

Başvurucu, 2012 yılına ait tahakkuk eden vergiyi iptal ettirmek ve ödediği verginin iadesi için Ankara 4. Vergi Mahkemesi'nde dava açmıştır

4. Vergi Mahkemesi, 17 Haziran 2014 tarihinde davanın kabulüne karar vermiştir. Mahkeme, benzer gerekçelerle, Vakfın üyelerine borç verme işleminin kazanç elde etme amacı taşımadığını ve bu işlemin Vakfın amaçlarından biri olduğunu belirtmiştir.

Danıştay, 2017'de mahkeme kararını bozdu. Başvurucu, bozma kararına karşı 28 Haziran 2018'de karar düzeltme talebinde bulundu, ancak bu talep reddedildi. Mahkeme, 25 Ekim 2018'de davayı reddetmiştir.

Başvurucu, bu kararı temyiz etmiştir. Temyiz dilekçesinde 2011 yılına ilişkin verilen VDDK kararını emsal göstermiştir. Daire, 4 Şubat 2020 tarihinde kararın onanmasına karar vermiş ve karar düzeltme talebini 19 Kasım 2020 tarihinde reddetmiştir.

C. 2014 Yılına İlişkin Süreç

Başvurucu, 2014 yılına ilişkin olarak, üyelerine verdiği borçlar nedeniyle 234.027,80 TL kurumlar vergisi tahakkuk etmiştir.

Başvurucu, 2014 yılına ilişkin tahakkuk eden vergiyi iptal ettirmek ve ödediği verginin iadesi için Ankara 3. Vergi Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Vergi Mahkemesi, 20 Ekim 2015 tarihinde davanın kabulüne karar verdi. Mahkeme, Vakfın borç verme işlemlerinin kazanç amacı taşımadığını belirtmiştir. Danıştay, 2017'de kararı bozmuş akabinde 2018'de davanın reddine karar verilmiştir.

Başvurucu, bu kararı temyiz etmiş ve Danıştay, mahkeme kararını 24 Aralık 2018'de onamıştır. Karar düzeltme talebi ise 31 Ekim 2019'da reddedilmiştir.

Başvurucu, 2011, 2012 ve 2014 yıllarına ait kurumlar vergisi tahakkuklarına karşı çeşitli mahkemelerde davalar açmış, her seferinde Vakfın üyelerine borç verme işleminin ticari bir faaliyet olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Ancak mahkemeler, Vakfın bu faaliyetlerinin kazanç amacı taşımadığına karar vermiştir. Son olarak, başvuru 21 Ocak 2020 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur.

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

Başvurucu olan Vakıf, üyelerine borç para vermesi nedeniyle elde ettiği faiz gelirinin vergilendirilmesi üzerine, 2012 ve 2014 yıllarına ait kurumlar vergisi beyannamesinin reddedilmesini eleştirmiştir. Başvurucu, bu konuda daha önce verilen Vergi Dava Daireleri Kurulu (VDDK) kararlarının dikkate

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

alınmadığını ve ilgili mahkemelerin kararlarının VDDK ilamıyla çeliştiğini belirtmiştir. Bakanlık, başvurucunun mülkiyet hakkının ihlali konusundaki incelemede, ilgili mevzuat ve olayın özgün şartlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamıştır.

Anayasa'nın 35. maddesi herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğunu ve bu hakkın kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceğini belirtmektedir. Anayasa Mahkemesi, mülkiyet hakkına yapılan müdahalelerin belirli ve öngörülebilir kurallara dayanması gerektiğini ifade etmiştir.

Başvurucunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine dair iddiasının açık bir dayanağı olduğu ve kabul edilebilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Başvurucuya ait kurumlar vergisi tahakkuku, mülkiyet hakkına müdahale teşkil etmektedir. Müdahalenin Varlığı ve Türü: Mülkiyetin kullanımını kontrol etme ve vergi yükümlülükleri ile ilgili düzenlemeler, mülkiyet hakkına müdahale anlamına gelmektedir.

Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı: Mülkiyet hakkına yapılan müdahalelerin, Anayasa'nın 13. maddesine uygun olması gerektiği belirtilmiştir.

i. Kanunilik: Müdahalenin kanuna dayanması gerekmektedir. VDDK ve Daire arasında yorum farklılıkları olduğu ve bu farklılıkların mülkiyet hakkının ihlaline neden olabileceği ifade edilmiştir.

ii. Meşru Amaç: Vergi tahakkukunun kamu yararı amaçlı olduğu belirtilmiştir.

iii. Ölçülülük: Mülkiyet hakkına müdahale sırasında elverişlilik, gereklilik ve orantılılık ilkelerine uyulması gerektiği vurgulanmıştır.

Genel İlkeler: Müdahalenin amacına ulaşmaya elverişli olması, gerekliliği ve orantılılığı ön planda tutulmalıdır. Usule ilişkin güvencelerin bulunması, mülkiyet hakkının korunması için önemlidir.

İlkelerin Olaya Uygulanması: Başvurucu Vakfın 2011 yılı için vergi iadesi talebinin kabul edildiği, ancak 2012 ve 2014 yılları için yapılan tahakkukların reddedildiği belirtilmiştir. VDDK ile Daire arasında yorum farklılığı olduğu ve bu durumun mülkiyet hakkının ihlaline yol açtığı tespit edilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SARP ULAŞTIRMA ORGANİZASYON TURİZM TİCARET LTD. ŞTİ. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/26624

Karar Tarihi: 15/5/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 25/10/2024-32703

Başvuru; açtığı tazminat davasının reddedilmesi ile aleyhe vekâlet ücretine hükmedilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, araç kiralama sektöründe faaliyet gösteren bir şirkettir. Şirketin aracı olan Y.C.B., 19 Mart 2011 tarihinde saat 00.30'da şerit ihlali yaparak H.B. yönetimindeki araca çarpmış, bu kazada H.B. ve eşi yaralanmış, her iki araçta da maddi hasar meydana gelmiştir. Trafik kazası nedeniyle hukuki süreçler başlamıştır.

A. Taksirle Yaralama Suçu

Y.C.B. hakkında, alkollü araç kullanarak kazaya neden olduğu gerekçesiyle taksirle yaralama suçundan kamu davası açılmıştır. Karşıyaka 6. Asliye Ceza Mahkemesi, Y.C.B.'yi 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırmış, cezasının ertelenmesine karar vermiştir. Bu karar Yargıtay tarafından onanarak kesinleşmiştir.

B. Suç Üstlenme Suçu

S.B. hakkında, ağabeyi Y.C.B.'yi cezadan kurtarmak için suçu üstlendiği iddiasıyla kamu davası açılmıştır. S.B., bu suçlamayı kabul etmiş, Mahkeme ise S.B.'yi 4 ay hapis cezasına çarptırmış, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar vermiştir. Bu karar da kesinleşmiştir.

C. Tazminat Davası

Başvurucu, trafik kazasından kaynaklanan maddi zararlar için çeşitli davalar açmıştır. İlk olarak, S.B. ve sigorta şirketine dava açılmış, daha sonra kazayı yapanın Y.C.B. olduğunu öğrenince onun hakkında ek bir dava açılmıştır. Mahkeme, Y.C.B.'nin kazadan dolayı tam kusurlu olduğuna karar vermiş ve başvurucunun sigorta şirketine karşı sorumlu olduğuna hükmetmiştir. Tazminat talepleri kabul edilmiş, itirazlar sonucu istinaf başvurusu reddedilmiştir. Başvurucu, nihai karara karşı bireysel başvuruda bulunmuştur ve başvurusunun süresinde olduğu belirlenmiştir.

Başvurucu, trafik kazası sonucu oluşan maddi zararların tazmini için S.B. hakkında tazminat davası açmıştır. S.B., kaza sırasında alkollü araç kullanarak karşıdan gelen bir araca çarpmış ve bu kazada H.B. ile eşinin yaralanmasına yol açmıştır. S.B., kazayı kendi kusurlu davranışıyla üstlendiğini ve bu nedenle davanın kendisine karşı açılmasına sebep olduğunu ifade etmiştir. Ancak daha sonra, S.B.'nin ağabeyi Y.C.B.'yi korumak amacıyla kazayı üstlendiği anlaşılmıştır.

Başvurucu, S.B.'nin bu beyanı üzerine dava açmış; fakat mahkeme, S.B.'nin ifadesinin doğru olmadığını ve gerçek sürücünün Y.C.B. olduğunu belirleyerek davayı reddetmiştir. Mahkeme, başvurucunun açtığı asıl davanın reddedilmesi sonucu aleyhine vekâlet ücreti hükmetmiştir. Başvurucu, aleyhine hükmedilen vekâlet ücretinin mülkiyet hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

Anayasa'nın 35. maddesi, mülkiyet hakkının güvence altına alındığını belirtmektedir ve bu hak, yalnızca devletin müdahaleden kaçınmasıyla değil, aynı zamanda devletin pozitif yükümlülükleriyle de korunmalıdır. Devlet, mülkiyet hakkının korunmasına ilişkin etkili bir hukuksal çerçeve oluşturmakla yükümlüdür. Özel kişiler arasındaki uyuşmazlıklarda, bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği dikkate alınmalıdır.

Kanunun varlığı kadar, bu kanunun bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebilecek kadar belirgin ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Başvurucunun açtığı asıl davanın reddedilmesi ve aleyhine vekâlet ücreti hükmedilmesi, mülkiyet hakkının ihlaline neden olan bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Başvurucu, S.B.'nin kazayı kendisinin yaptığı yönündeki beyanının dikkate alınarak davanın açıldığını ve sonrasında bu beyanın değişmesi sonucu aleyhine vekâlet ücreti ödenmesine hükmedilmesinin hukuka

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

aykırı olduğunu savunmuştur. Sonuç olarak, mahkemenin başvuru aleyhine vekâlet ücretine hükmetmesinin yasal bir dayanağı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özetle, başvuru mülkiyet hakkı, S.B.'nin yanlış beyanları ve mahkemenin kararları sonucunda ihlal edilmiştir. Bu durum, Anayasa'nın 35. maddesi çerçevesinde devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmemesiyle ilişkilendirilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

İLYAS BAŞAK BAŞVURUSU (2)

Başvuru Numarası: 2022/64253

Karar Tarihi: 6/6/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 25/10/2024 – 32703

Başvuru, tutukluluk incelemeleri hâkim/mahkeme huzuruna çıkarılmaksızın dosya üzerinden yapıldığından açılan tazminat davasının reddedilmesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuru, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında 5/4/2020 tarihinde gözaltına alınmış; 7/4/2020 tarihinde tutuklanmıştır.

Soruşturma kapsamında tutukluluk incelemeleri 5/5/2020 ve 3/6/2020 tarihlerinde dosya üzerinden, 3/7/2020 tarihinde ise Sulh Ceza Hâkimliği huzurunda gerçekleştirilmiştir. Yine tutukluluk incelemeleri 29/7/2020 ve 27/8/2020 tarihlerinde dosya üzerinden, 25/9/2020 tarihinde ise Sulh Ceza Hâkimliği huzurunda gerçekleştirilmiştir. Başvuru 25/9/2020 tarihinde Sulh Ceza Hâkimliği nezdinde gerçekleşen tutukluluk incelemesine Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) vasıtasıyla katılmıştır.

23/10/2020 ve 17/11/2020 tarihlerinde tutukluluk incelemesi yine dosya üzerinden gerçekleştirilmiştir. Başvuru hakkında 20/11/2020 tarihinde iddianame düzenlenmiş, 27/11/2020 tarihinde iddianamenin (başvuru ile birlikte iki şüpheli hakkında) kabul edilmesiyle birlikte kovuşturma evresi başlamıştır.

25/12/2020 ve 22/1/2021 tarihinde tutukluluk incelemeleri dosya üzerinden gerçekleştirilmiş ve başvuru mülkiyet hakkının ihlaline karar verilmiştir. Ayrıca gerek soruşturma gerek kovuşturma evresinde tutukluluğun devamı kararlarına ve tahliye talebinin reddi kararlarına yapılan itirazlar da dosya üzerinden karara bağlanmıştır.

Başvuru 3/2/2021 tarihli ilk duruşmada mahkeme huzuruna çıkarılmış ve savunmasını yapmıştır. İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yapılan yargılama sonunda 27/4/2022 tarihinde başvuru mülkiyet hakkının ihlaline karar verilmiştir. Mahkûmiyet hükmü istinaf ve temyiz kanun yolu incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Hakkındaki yargılama devam ederken başvuru 10/2/2021 tarihinde tutuklandığı tarihten itibaren on ay boyunca mahkeme huzuruna çıkarılmadığını belirterek 40.000 TL manevi tazminatın ödenmesi talebiyle Ağır Ceza Mahkemesinde dava açmıştır. Başvuru, tazminat sebebi olarak 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendine dayanmıştır.

İstanbul 39. Ağır Ceza Mahkemesi 19/10/2021 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Mahkeme, gerekçesinde;

i. Yargılamanın başvuru ile yargılanan sanık sayısı da gözetildiğinde makul sayılabilecek nitelikte olduğunu,

ii. Başvurucunun tutukluluk hâlinin kanunen belirlenmiş olan tutukluluk süresini aşmadığını, başvurunun kanunda belirtilen koşullar kapsamında tutuklandığını ve tutukluluk hâlinin devamına karar verildiğini,

iii. Başvurucuya atfedilen suçların ciddi ve ağır olduğunu, atılı suçlara ilişkin delillerin ve eylemlerin sayısı ile niteliğinden hareketle dosyanın karmaşıklık düzeyi dikkate alındığında başvurunun kanuna uygun olarak tutuklandıktan sonra makul süre içinde yargılama merciine çıkarıldığını,

iv. Bu hâliyle makul sürede yargılama makamlarının huzuruna çıkarılmama ve karar verilmeme yönündeki iddia bakımından tazminatı gerektiren bir hak ihlalinin bulunmadığını ifade etmiştir.

Başvuru, bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Dilekçesinde başvuru, ilk derece mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlali kapsamında bir değerlendirme yaparak tazminat davasının sebebinin yanlış anladığını oysa makul sürede mahkeme huzuruna çıkarılmaması nedeniyle tazminat talep ettiğini belirtmiştir. Başvuru ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi kararlarına atıf yaparak iki sanıklı ve tutuklamadan itibaren herhangi bir yeni delilin girmediği dosyada on ay boyunca hâkim karşısına çıkarılmadığını belirtmiş, bu durumun Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrasına aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 19. Ceza Dairesi 2/6/2022 tarihinde istinaf başvurusunun esasın reddine kesin olarak karar vermiştir. Başvuru 17/6/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

Başvurucunun İddiaları:

Başvuru, tutuklu yargılandığı davada on ay boyunca hâkim önüne çıkarılmadığını ve bu durumun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlali anlamına geldiğini belirtmiştir.

Başvuru, bu nedenle tazminat davası açmış ancak bu davanın hatalı bir şekilde reddedildiğini savunmuştur.

Ayrıca, AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarına atıfta bulunarak, istinaf başvurusunun da reddedildiğini ifade etmiştir.

Bakanlık Görüşü:

Bakanlık, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal iddialarını değerlendirirken Anayasa, ilgili mevzuat ve içtihatların göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamıştır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru formundaki iddialarını yinelemiştir.

B. Değerlendirme

Başvurunun temel konusu, hâkim huzuruna çıkarılmama nedeniyle açılan tazminat davasının reddidir. Bu nedenle şikâyetin, Anayasa'nın 19. maddesinin 8. ve 9. fıkraları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

Anayasa Mahkemesi, uzun süre hâkim/mahkeme önüne çıkarılmama şikâyetinin önceki kararlar ışığında değerlendirileceğini belirtmiştir. Başvurucu, inceleme tarihi itibarıyla hâkim önüne çıkarıldığından, verilecek ihlal kararının kendisini serbest bırakmayacağı ifade edilmiştir.

Başvurucu, 5271 sayılı Kanun'un 141. maddesine dayanarak tazminat davası açtığı için başvuru yollarının tüketildiği sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlaline ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

i. İnceleme Yöntemine İlişkin İlkeler: 25. Anayasa'nın 19. maddesi, herkesin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına sahip olduğunu belirtir ve özgürlüğün kısıtlanabileceği durumları tanımlar.

Bu maddede, kişi hürriyeti kısıtlananların uğradıkları zararların devlet tarafından tazmin edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, tazminat hakkının ihlal edilip edilmediğini belirleyebilmek için başvurucunun Anayasa'nın diğer fıkralarına aykırı bir işleme tabi tutulup tutulmadığını incelemesi gerektiğini belirtmiştir.

Dolayısıyla, Anayasa'nın 19. maddesinin 9. fıkrasının uygulanabilmesi için, başvurucunun diğer fıkralarına aykırı bir işleme tabi tutulup tutulmadığına karar verilmelidir.

ii. Tutukluluk İncelemelerinin Hâkim/Mahkeme Önüne Çıkarılmaksızın Yapılmasına İlişkin İlkeler: 29. Anayasa'nın 19. maddesi, hürriyeti kısıtlanan kişilerin durumu hakkında hızlı karar alınmasını sağlamaktadır.

Bu hak, ancak talep olması halinde geçerli olup, tutuklama ve tutukluluğun devamı gibi itirazların incelenmesi sırasında da uygulanmalıdır.

Ancak, tutukluluğun resen incelenmesi durumunda, kişinin yargı merciine başvurma hakkı çerçevesinde değerlendirme yapılmadığı için bu durum Anayasa'nın 19. maddesi kapsamına girmemektedir.

Anayasa'nın 19. maddesi, serbest bırakılmak amacıyla başvurulacak yerin yargı mercii olmasını öngörmektedir; bu nedenle yargı sürecinin adil olması gerekmektedir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Silahların Eşitliği ve Çelişmeli Yargılama İlkeleri: Bu ilkeler, tarafların usul haklarının eşit olması ve tarafların yargılama sürecine aktif katılımını sağlamaktadır.

Tutukluluğa karşı itirazın etkin bir şekilde incelenmesi gerektiği, mahkemede sözlü beyan imkânının bulunması gerektiği ifade edilmiştir.

5271 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde duruşma yapılması gerektiği düzenlenmiştir; ancak duruşma yapılmasının gerekliliği her durumda geçerli değildir.

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

İlk derece mahkemesi, başvurucunun tazminat davasını reddetmiştir. Ancak mahkeme, tutukluluk incelemelerinin hâkim önüne çıkarılmaksızın yapılmasının kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını ihlal edip etmediğine dair bir değerlendirme yapmamıştır.

Bu durumda, Anayasa Mahkemesi'nin, başvurucunun durumu hakkında Anayasa'nın 19. maddesine uygunluğu belirlemesi gerekmektedir.

Somut olayda, başvurucu 7 Nisan 2020 tarihinde tutuklanmış ve 3 Temmuz 2020 ve 25 Eylül 2020 tarihlerinde hâkim önüne çıkarılmıştır. Başvurucu, SEGBİS aracılığıyla katıldığı duruşmada itirazda bulunmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, benzer davalarda başvurucuların uzun süre duruşma yapılmaksızın tutukluluk durumunun devam ettirilmesinin Anayasa'nın 19. maddesini ihlal ettiğine karar vermiştir.

Somut olayda, başvurucunun duruşmasız olarak incelenmesi, Anayasa'nın 19. maddesinin gerekleriyle bağdaşmamaktadır.

İlk derece mahkemesi başvurucunun talebini hatalı değerlendirmiştir. İstinaf aşamasında ise Bölge Adliye Mahkemesi, başvurucunun duruşma yapılmaması konusundaki talebini gerekçe göstermeksizin reddetmiştir. Dolayısıyla başvurucu, Anayasa'nın 19. maddesinin ihlali nedeniyle tazminat elde edememiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin -sekizinci fıkrasıyla bağlantılı olarak- dokuzuncu fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

YILMAZ GÜNEŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/29046

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, kamu görevlisi olan başvurucunun katıldığı gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu, başvuruya konu olayların yaşandığı tarihte Diyarbakır'da bir lisede öğretmen olarak görev yapmaktadır. Başvurucu ayrıca Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen) üyesidir.

Somut olay KCK olarak bilinen yapıya karşı gerçekleştirilen operasyonlar kapsamında tutuklu ve tutuksuz olarak yargılanan sanıkların Diyarbakır Adliyesinde yapılan 11/11/2010 tarihli dava duruşması etrafında şekillenmiştir. Anılan tarihte Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) tarafından sanıklara destek olmak ve sanıkların Kürtçe savunma yapmasına izin verilmemesini protesto etmek amacıyla saat 10.30'da Sümer Park önünden adliye binasına kadar yaklaşık 4000 kişinin katıldığı bir gösteri yürüyüşü tertip edilmiştir. Yürüyüşün akabinde büyükşehir belediyesi önünde -adliye karşı- BDP genel başkanı ve İnsan Hakları Derneği (İHD) yetkililerince toplanan kalabalığa karşı konuşmalar yapılmıştır. Bahse konu konuşmalar sonrasında azalan kalabalık duruşmanın saat 17:15 de sona ermesiyle belediye binası önünde yeniden toplanmış ve BDP milletvekillerince çeşitli konuşmalar yapılmıştır. Toplanan kalabalık 17:50 sıralarında dağılmıştır.

Başvurucu hakkında, söz konusu yürüyüş ve basın açıklamasına katıldığı gerekçesiyle disiplin soruşturması başlatılmıştır. Başvurucu ifadesinde; ilgili yürüyüşün bir siyasi parti faaliyeti olmadığını vetertip komitesinde Kürt Dili Geliştirme Derneğinden dört kişinin bulunduğunu belirtmiştir. Başvurucu KCK olarak bilinen davada bir kısım sendika üyesinin de yargılandığını ve sendikadaki görevi nedeniyle il dışından gelen konuklarıyla birlikte davayı izlemek için bu etkinliğe katıldığını ifade etmiştir. Bunun yanında başvurucu yürüyüşe katılmak gibi bir amacının olmadığını, aslında duruşma salonuna gitmek istediğini ancak konuklarına eşlik etmenin doğal sonucu olarak yürüyüşte bulunduğunu ve basın açıklamasını dinlediğini vurgulamıştır. Başvurucu son olarak o gün dersi olmadığını, somut olayın sürdürdüğü kamu görevine herhangi bir etkisinin ve devlet memurluğu kimliğiyle bir ilgisinin olmadığını savunmuştur.

Soruşturma neticesinde başvurucunun BDP tarafından izinsiz olarak düzenlenen yürüyüş ve parti milletvekilleri tarafından yapılan basın açıklamasına katıldığı ve bir siyasi partinin yararına hareket ettiği belirtilerek başvurucunun 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinin (o) alt bendi uyarınca -"herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak"- kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Başvurucu anılan disiplin cezasının iptali istemiyle idare mahkemesine başvurmuştur. İlk derece mahkemesi, başvurucunun bir siyasi parti tarafından gerçekleştirilen gösteriye ve basın açıklamasına katıldığının sabit olduğunu ve bu yolla fiilen katkıda bulunduğunu belirterek eylemlerin sübuta erdiği gerekçesiyle davanın reddine oyçokluğuyla karar vermiştir.

Başvurucu, ret kararına karşı temyiz kanun yoluna başvurmuştur. Danıştay Onikinci Dairesi, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına atıf yaptığı kararında başvurucunun ifadesinin aksi yönde bir tespit in dava dosyasında bulunmadığı gibi anılan yürüyüş sırasında başvurucunun yasa dışı slogan atmadığını ve suç teşkil eden bir davranışta bulunmadığını belirtmiştir. Bunun yanında kararda söz konusu eylem sırasında yasa dışı slogan ve söylemlerde bulunan başka kişilerin bu davranışlarından başvurucunun sorumlu tutularak cezalandırılmayacağı aksi bir uygulamanın ise cezaların şahsiliği ilkesine aykırılık oluşturacağı vurgulanmıştır. Nihayetinde başvurucunun temyiz isteminin kabulüyle mahkeme kararının bozulmasına oyçokluğuyla karar verilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Davalı idare, bahse konu karara karşı karar düzeltme kanun yoluna başvurmuştur. Danıştay Onikinci Dairesi, karar düzeltme isteminin kabulüyle temyiz kararının kaldırılmasına ve mahkeme kararının onanmasına oyçokluğuyla karar vermiştir. Başvurucu, nihai kararı 30/7/2020 tarihinde öğrendikten sonra 27/8/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, katıldığı bir gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması nedeniyle cezalandırılmasının, ifade özgürlüğü, sendika hakkı ve toplantı gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, verilen disiplin cezası ile eylem arasında tipiklik ilişkisi bulunmadığını ve mahkemelerin delilleri eksik değerlendirdiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Adalet Bakanlığı, Anayasa Mahkemesi'nin incelemesinde Anayasa ve ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra somut olayın özel koşullarının dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır. Başvuru, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı çerçevesinde incelenmiştir.

Başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar vermeyi gerektirecek bir neden bulunmadığı anlaşılmış, bu nedenle başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yapılan müdahalenin, 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin (o) alt bendi uyarınca hukuka uygun olduğu değerlendirilmiştir. Müdahale, kamu hizmetlerinin tarafsızlığını sağlamak amacı taşıdığı ve Anayasa'nın 34. maddesinin ikinci fıkrasındaki kamu düzeninin korunması meşru amacına dayandığı belirlenmiştir.

A. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı Üzerine Değerlendirmeler

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yönelik müdahalelerin, demokratik toplum düzeninin gerekliliklerine uygun olması gerektiği, zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı olması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu hak, demokratik toplumun temel değerlerinden biri olarak kabul edilmekte, bireylerin ortak fikirlerini savunmak amacıyla bir araya gelme imkanı sağlamaktadır. Düşüncelerin açıklanmasını ve farklı düşüncelerin korunmasını garanti altına alır.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğünün özel bir biçimi olarak değerlendirilmelidir. Bu hak, demokratik ve çoğulcu bir toplumda önemli bir role sahiptir.

B. Somut Olaya İlişkin Değerlendirme

Başvurucu, katıldığı eylemlerle bir siyasi partinin yararına fiilen faaliyette bulunduğu gerekçesiyle disiplin cezası almıştır. İlk derece mahkemesi, eylemin sübuta erdiği gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş; ancak temyiz sürecinde başvurusunun suç teşkil eden bir eylemde bulunmadığına hükmedilmiştir.

İdare ve mahkemeler, başvurusunun eyleminin hukuka aykırı olduğu sonucuna varmıştır. Anayasa'nın 128. maddesi, kamu hizmetlerinin memurlar aracılığıyla yürütülmesi gerektiğini belirtmektedir.

Kamu görevlilerinin, Anayasa ve yasalara sadık kalarak hareket etmeleri gerektiği vurgulanmıştır. 657 sayılı Kanun, devlet memurlarının siyasi partilerle ilgili eylem ve söylemlerinin yasaklandığını ifade eder.

Kamu görevlileri, bazı sınırlamalara tabi olmakla birlikte, ifade özgürlüğü haklarını kullanabilirler. Anayasa Mahkemesi, kamu görevlilerinin ifade özgürlüğüne yapılan müdahalelerde bu kişilerin statülerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Kamu görevlileri, tabi oldukları yasal düzenlemelere uymadıkları takdirde disiplin cezası ile karşılaşabilirler. Disiplin cezaları, kamu yararını sağlamak amacıyla kullanılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, daha önceki kararlarında kamu görevlilerine verilen disiplin cezalarının hukuka uygunluğunu değerlendiren mercilerin, söz konusu cezaların gerekçelerinin yeterli ve ilgili olması gerektiğini ifade etmiştir.

Kamu görevlilerinin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yapılan müdahalelerde, bu tür toplantılara katılıp katılmadıklarının ve bu toplantılarda hangi amaçla bulduklarının dikkatlice değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Toplantının konusu, amacı ve seyri açık bir şekilde ortaya konmalı; toplantıda şiddet olup olmadığına dair bir değerlendirme yapılmalıdır. Kamu görevlisinin katıldığı toplantıda yaptığı açıklamaların barışçıl olup olmadığı incelenmelidir.

İdarenin ve mahkemelerin, başvurucunun eylemlerinin hangi siyasi partinin yararına faaliyet olarak kabul edildiğini açıklamadığı, temyiz sürecinde başvurucunun cezalandırılmasının hukuka aykırı olduğu yönünde bir tespit olmadığı belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yapılan müdahalelerin gerekçesiz olması durumunda Anayasa'nın 34. maddesini ihlal edeceğini ifade etmiştir. Kamu makamları, yaptıkları müdahalelerin gerekçelerinin yeterli olması gerektiğini vurgulamıştır.

Açıklanan gerekçelerle başvuruya konu demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmayan müdahalenin Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğine karar verilmiştir.

ELİF YAYLI BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/31465

Karar Tarihi: 22/5/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 22/10/2024-32700

Başvuru, ortaklığın giderilmesi davasında dava dilekçesinde davalıların gösterilmeyen adreslerinin ve kimlik numaralarının bildirilmesi için verilen kesin süreye rağmen bu eksikliğin tamamlanmamasından dolayı davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, davalılar ile birlikte hissedar olduğu taşınmazdaki ortaklığın satış yoluyla giderilmesi için Gümüşhane Sulh Hukuk Mahkemesi'nde 11/09/2021 tarihinde dava açmıştır. Mahkeme, davalıların kimlik numaralarının ve adreslerinin dava dilekçesinde gösterilmediğini belirterek, bu eksikliklerin bir haftalık kesin süre içinde tamamlanması için başvurucuya muhtıra göndermiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Muhtıra, 21/09/2021 tarihinde başvuruca tebliğ edilmiştir. Başvuruca vekili, 20/09/2021 tarihli dilekçesinde davalıların kimlik numaralarının bildirilmesi için kesin süre verilemeyeceğini, açık adreslerinin tapu kaydında bulunmadığını ve Mahkeme tarafından tespit edilebileceğini ifade etmiştir. Mahkeme, 30/09/2021 tarihinde başvurucaun verilen süre içinde eksikliği tamamlamadığını belirterek, davanın açılmamış sayılmasına karar vermiştir.

Başvuruca, davalıların kimlik numaralarını bildirme zorunluluğu olmadığını ve verilen sürenin hukuka aykırı olduğunu, ayrıca Mahkemenin davalıların adresini araştırması gerektiğini belirterek istinaf başvurusunda bulunmuştur. Trabzon Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi, 05/01/2022 tarihinde, başvurucaun tapu kayıtları üzerinden gerekli bilgilere ulaşabileceğini belirterek istinaf talebini esastan reddetmiştir.

Bu karar, 28/02/2022 tarihinde başvuruca tebliğ edilmiştir. Başvuruca, 04/03/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucaun mahkemeye erişim hakkı kapsamında yapılan müdahalenin ihlal oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Anayasa'nın 13. ve 36. maddeleri uyarınca, mahkemeye erişim hakkı mutlak bir hak olmamakla birlikte, bu hakka getirilen sınırlamaların kanuni dayanağı olması, meşru bir amaca hizmet etmesi ve ölçülü olması gerekmektedir.

Kanunilik unsurunun incelenmesinde, Mahkeme'nin, başvurucaun dava dilekçesinde davalıların T.C. kimlik numaralarının belirtilmesi için süre vermesinin hukuki dayanağının bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Zira 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 119. maddesi uyarınca dava dilekçesinde bulunması zorunlu olmayan bilgilerin eksikliği, davanın açılmamış sayılmasına neden olamaz. T.C. kimlik numaralarının kişisel veri olarak kabul edilmesi de bu değerlendirmeyi desteklemiştir. Ancak, adres bilgileri eksikliğinden ötürü davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi kanuna dayanmakta olup, bu durumun meşru bir amacı olduğu değerlendirilmiştir.

Ölçülülük ilkesinin incelenmesinde, Mahkeme'nin, başvurucaun davalıların adreslerini sunma konusunda ağır bir külfet yüklediği sonucuna varılmıştır. Başvuruca, bazı davalıların adreslerini tapu kaydından tespit edebilmiş, ancak diğer davalıların adreslerine ulaşamamıştır. Mahkemenin, bu eksikliği gidermeden davayı açılmamış sayması, başvurucaun orantısız bir yük yüklediği ve yargılamada adil bir denge gözetilmediği gerekçesiyle ölçülü bulunmamıştır.

Sonuç olarak, Anayasa'nın 36. maddesi kapsamında başvurucaun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

LOTÜS SUZAN GÜLCAN ÜNLÜTOKMAK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2022/57145

Karar Tarihi: 6/6/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 24/10/2024 - 32702

Başvuru, müşterek çocukların velayetlerinin değiştirilmesi nedeniyle aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

Başvurucu ve eşi E.E., 2019 yılında anlaşmalı boşanma davası sonucunda boşanmış, müşterek çocuklarının ortak velayeti anne ve babaya verilmiştir. Ancak 30/07/2021 tarihinde başvurucu, İstanbul Anadolu 23. Aile Mahkemesi'ne ortak velayetin kaldırılması ve çocukların velayetinin kendisine verilmesi için dava açmıştır. Başvurucu, kendisinin ve çocuklarının Yunanistan'da ikamet ettiğini, belirli zamanlarda Yunanistan'a giriş çıkış yapmak zorunda olduklarını, fakat babanın çocukların pasaportlarını yenilemediğini ve bu nedenle tek başına işlem yapma yetkisi istediğini belirtmiştir. Ayrıca çocukların sağlığı, bakımı ve eğitimi için yapılan harcamalara karşı tarafın katkıda bulunmadığını öne sürmüştür.

Davalı baba ise başvurusunun çocuklara kötü davrandığını ve çocukların üstün yararına aykırı davrandığını iddia ederek velayetin kendisine verilmesini talep etmiştir. Yargılama sürecinde hazırlanan sosyal inceleme raporu, çocukların babayla sevgi ve güvene dayalı bir ilişkisi olduğunu ve babanın çocukların ihtiyaçlarını karşıladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, C.E. isimli çocuk babayla yaşamak istediğini belirtmiştir.

Mahkeme, 31/01/2022 tarihli kararıyla başvurusunun davasını reddetmiş ve karşı davayı kabul ederek velayetin babaya verilmesine karar vermiştir. Bu karar gerekçesinde, çocukların beyanları ve sosyal inceleme raporu dikkate alınarak kardeşlerin ayrılmaması gerektiği vurgulanmıştır. Başvurucu bu karara karşı istinaf başvurusunda bulunmuş, ancak İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi başvuruyu reddetmiştir.

Başvurucu, nihai hükmü 11/5/2022 tarihinde öğrendikten sonra 24/5/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, çocukların gözlemlenerek hazırlanan raporun kısa sürede düzenlenmesinin eksiklik oluşturduğunu, çocukların beyanları arasında çelişkiler bulunduğunu, çocuklardan birinin ilaç kullandığını ve bu nedenle pedagog, psikolog ve sosyal çalışmacıdan oluşan üç kişilik bir heyet tarafından rapor düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Bu taleplerin reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ve özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Bakanlık ise görüşünde, başvurusunun aile hayatına saygı hakkının ihlal edilip edilmediğinin incelenmesi gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

Başvurusunun temel şikâyetinin, yargılama sırasında eksik olduğu iddia edilen uzman raporu nedeniyle başka bir rapor alınmaması ve itirazlarının değerlendirilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkı ile özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği yönünde olduğu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede başvurusunun iddialarının aile hayatına saygı hakkı kapsamında incelenebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezlik için başka bir neden bulunmadığı gerekçesiyle aile hayatına saygı hakkının ihlaline ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Aile hayatına saygı hakkı çerçevesinde devletin bireyler arası ilişkilerde etkili tedbirler alarak aile yaşamına saygıyı sağlama yükümlülüğü bulunduğu, Anayasa'nın 20. ve 41. maddelerinde ebeveynin çocuklarıyla bütünleşmesinin sağlanması için tedbir alınması hakkı ve yükümlülüğünün yer aldığı belirtilmiştir. Çocuğun üstün yararının belirlenmesinin velayet davalarında dikkate alınması gereken en önemli unsur olduğu, mahkemelerin bu tür davalarda kişisel ilişki kurulması ve velayetle ilgili çocuğun görüşlerinin dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede, mahkemelerin ebeveynler

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

arasındaki ilişkiyi düzenlerken yeterli gerekçe sunarak uzman görüşleri ve araştırmalardan faydalanmaları gerektiği belirtilmiştir.

Somut olayda, tarafların anlaşmalı boşanması sonucu çocukların ortak velayetinin kabul edildiği, ancak başvuru annenin velayetin kendisine verilmesi için dava açtığı tespit edilmiştir. Yargılama sürecinde yalnızca tek bir uzman raporu alınmış ve bu raporda çocukların babada kalmasında sakınca görülmediği belirtilmiştir. Ancak başvuru, çocukların psikolojik tedavi gördüğünü ve yeni bir rapor alınmasını talep etmiştir. Mahkeme, bu talebin dosyaya yenilik katmayacağı gerekçesiyle reddetmiştir.

İstinaf sürecinde de başvuru, çocukların beyanları arasında çelişkiler olduğunu, ev ortamının incelenmediğini, çocukların psikiyatrist ve pedagog görüşlerinin alınmadığını belirterek üç kişilik uzman heyeti tarafından rapor düzenlenmesini talep etmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi ise mevcut raporu yeterli bularak başvuru taleplerini reddetmiştir.

Yargılamada, başvuru sunduğu iddiaların gerekli özen ve derinlikle incelenmediği ve davanın çözümü açısından yeterli gerekçelendirme yapılmadığı anlaşılmıştır. Mahkeme, çocukların tedavi sürecinin ve psikolojik durumlarının velayete etkisini değerlendirmemiştir. Başvuru yeni bir rapor alınması yönündeki taleplerinin gerekçesiz olarak reddedildiği, bu nedenle pozitif yükümlülüklerle uygun bir yargılama yapılmadığı kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, tarafların durumları ve çocuğun üstün yararı ilkesi gözetilmeden verilen kararın çocukların yararına olmadığı değerlendirilmiş; bu gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

VEDAT ERAT BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/39604

Karar Tarihi: 6/6/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 24/10/2024 - 32702

Başvuru; makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonuna yapılan başvurunun daha önce Anayasa Mahkemesine yapılan başvurunun süresinde olmadığı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuru, kasten öldürme, yağma, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve üye olma gibi birçok suçtan yargılanmış ve 19/09/2003 tarihinde gözaltına alınıp 27/05/2008 tarihinde tutuklanmıştır. Yargılama neticesinde, başvuru kasten öldürme ve örgüte üye olma suçlarından hapis cezasına karar verilmiş, yağma suçundan beraat etmiş; kasten yaralama ve ruhsatsız silah taşıma suçları ise zamanaşımı nedeniyle düşmüştür.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 24/06/2014 tarihli kararıyla, kasten öldürme ve teşebbüs suçlarından verilen mahkûmiyet ile yağma suçundan verilen beraat kararını onamış, ancak örgüte üye olma suçundan verilen kararı zamanaşımı gerekçesiyle bozmuştur. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise, düşme kararlarına itiraz etmiş; Daire bu itirazı sanıklardan biri için kabul ederken başvuru ve diğerleri için

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Av. Gizay Dulkadir

Stj. Av. Şükrü Bereket

Stj. Av. Zeynep Hasbek

reddetmiştir. Bu kararların başvuruca tebliği ve yargı süreci ile ilgili çeşitli yazışmalar UYAP ve resmi makamlardan yapılmış ancak kararların fiilen tebliği konusunda belirsizlik yaşanmıştır.

Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini belirterek Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. Ancak Mahkeme, makul sürede yargılanma hakkı dışındaki iddiaları kabul edilemez bulmuştur. Başvurucu daha sonra İnsan Hakları Tazminat Komisyonuna başvurmuş ancak bu başvuru, bireysel başvuru süresi aşıldığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Başvurucu, bu karara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz etmiş ancak itiraz reddedilmiştir. Yargılama sürecinin 24/06/2014 tarihinde sona erdiği kabul edilerek, başvurunun belirtilen sürede yapılmadığı gerekçesiyle başvurunun reddine karar verilmiştir.

Başvurucu, Yargıtay dairesi kararı sonrası dosyanın Mahkemeye gönderilmemesi ve kararların doğrudan Genel Kurula iletilmesi nedeniyle yargılamanın makul sürede tamamlanmadığını ve Tazminat Komisyonu başvurusunun reddedilmesiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür. Ayrıca ceza infaz kurumunda bulunması ve kararlara erişememesi nedeniyle bireysel başvuru hakkının da ihlal edildiğini belirtmiştir.

Adalet Bakanlığı görüşünde, anayasal hak ihlalleri değerlendirilirken ilgili mevzuat ve somut olay şartlarının göz önüne alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı bireysel başvurusunda öne sürdüğü itirazları yinelemiştir.

Başvuru, makul sürede yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. maddesi çerçevesinde etkili başvuru hakkı kapsamında incelenmiştir. Anayasa Mahkemesi, ihlal iddialarının Tazminat Komisyonu gibi bir başvuru yoluyla giderilmesi gerektiğini belirterek bu yolu etkili görmüştür.

Anayasa Mahkemesi, başvurunun A.C. ve diğerleri kararına benzer bir süreçle değerlendirilmesi gerektiğine karar vermiştir. Başvurucu, ceza dosyasının Mahkemeye gitmemesi ve nihai kararların kendisine tebliğ edilmemesi nedeniyle bireysel başvuru süresini öğrenemediğini belirtmiştir. Kararların Mahkemeye ulaşmasında geçen sürenin uzunluğu ve karar gerekçelerine erişimde yaşanan gecikme sebebiyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği değerlendirilmiştir.

Mahkeme, başvuruca'nın başvuru süresine dair beyanlarını dikkate alarak, Daire kararıyla kesinleşen hüküm yönünden yargılamanın 10 yıl 9 ay 5 gün, Genel Kurul kararıyla kesinleşen hüküm yönünden ise 11 yıl 9 ay 11 gün sürdüğünü tespit etmiştir. Sonuç olarak, Tazminat Komisyonunun öngörülemez ve başvuru konusu olaya uygun olmayan yorumu sebebiyle etkili başvuru hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 36. maddesiyle güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkı ve 40. maddesiyle düzenlenen etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

NİHAT EKMEZ BAŞVURUSU**Başvuru Numarası: 2020/27067****Karar Tarihi: 10/7/2024**

Başvuru, ceza infaz kurumunda hükümlü olarak bulunan başvurucunun, aylık açık görüş sırasında yapmış olduğu zafer işareti nedeniyle disiplin cezasıyla cezalandırılmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, hükümlü olarak İzmir 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (Ceza İnfaz Kurumu) bulunmaktadır.

Başvurucu, aylık açık görüş gününde görüşmecileriyle kendilerine ayrılan saat ve yerde açık görüşü tamamlamasından sonra zafer işareti yapmıştır. Görüşmeye gelen ziyaretçilerin de zilgıt atıp zafer işareti yaptıkları tutanakla tespit edilmiştir. Bunun üzerine başvurucu hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır. Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu, disiplin soruşturması sonucunda suç örgütlerine ait her türlü yayın, bez afiş, pankart, resim, sembol, işaret ve benzeri eşyayı kurumların herhangi bir yerine asma veya teşhir etme eylemini gerçekleştirdiği gerekçesiyle başvurucu hakkında 11 gün hücreye koyma cezası verilmesine karar vermiştir. Disiplin Kurulu kararında, başvurucu ve ziyaretçilerinin PKK silahlı terör örgütüne olan desteklerini göstermek ve örgütün propagandasını yapmak amacıyla zafer işareti yaptıklarını belirtmiştir.

Başvurucu, Disiplin Kurulunun kararına karşı Karşıyaka İnfaz Hâkimliğine şikâyette bulunmuştur. İnfaz Hâkimliği Disiplin Kurulu kararının yasa ve yönetmeliklere uygun olduğunu ifade ederek 1/6/2020 tarihinde şikâyetin reddine karar vermiştir.

Başvurucu İnfaz Hâkimliği kararına karşı itiraz yoluna başvurmuştur. Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi İnfaz Hâkimliği kararının mevcut durum, usul ve yasaya uygun olduğundan bahisle anılan itirazı 15/6/2020 tarihinde reddetmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 23/6/2020 tarihinde tebliğ aldıktan sonra 14/7/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucunun ceza infaz kurumunda açık görüş sırasında yaptığı bir işaret nedeniyle disiplin cezasına tabi tutulmasıyla ifade özgürlüğüne müdahalede bulunulmuştur. Bu müdahalenin yasal dayanağı olan 5275 sayılı Kanun'un 44. maddesi, kanunla sınırlama ölçütünü karşıladığı ve kamu düzenini koruma amacını taşıdığı kabul edilmiştir. Ancak, bu müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadığının ayrıca değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk için müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı olması gerekmektedir.

Mağpusların ifade özgürlüğü de Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi çerçevesinde koruma altındadır, ancak bu hak ceza infaz kurumlarında disiplin ve güvenliği sağlamak amacıyla sınırlanabilir. 5275 sayılı Kanun'un 37. maddesi uyarınca, disiplin cezası uygulanabilmesi için sadece eylemin disiplin suçu teşkil etmesi yeterli olmayıp aynı zamanda bu eylemin kurumda güvenlik veya düzeni bozacak nitelikte olması gerekmektedir.

Somut olayda başvurucunun zafer işareti yapması üzerine disiplin cezası verilmiştir. Ancak idare ve mahkemeler, başvurucunun eyleminin kurum güvenliği veya disiplinine yönelik bir tehdit

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

oluşturduğuna dair yeterli bir değerlendirme yapmamıştır. Ayrıca başvurucunun zılgıt atmanın ve zafer işaretinin terör örgütü sembolü olarak değerlendirilemeyeceğine dair savunması da göz önünde bulundurulmamıştır.

Anayasa Mahkemesi, ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin kamu makamları tarafından ilgili ve yeterli bir gerekçeyle temellendirilip temellendirilmediğini denetlemiştir. Somut olayda, idare ve yargı mercilerinin disiplin cezasının demokratik toplumda gerekli olduğunu ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya koyamadığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ALİ KURUL ve DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2020/9225

Karar Tarihi: 17/9/2024

Başvurular, yargı kararının icra edilmemesi ve taşınmaza kamulaştırmaz el atılması nedeniyle mülkiyet hakkının, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı (Komisyon) tarafından verilen tazminatın düşük olması sebebiyle adil yargılanma hakkının, yargılamanın uzun sürmesi sebebiyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucular, nihai hükmü 26/2/2020 tarihinde öğrendikten sonra 12/3/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2020/14744, 2020/14746, 2020/23034 ve 2020/23035 sayılı bireysel başvuru dosyasının 2020/9225 sayılı dosyayla birleştirilmiştir.

Başvuruculardan Mustafa Orhan Korur ve Bülent Öz'ün başvuru tarihinden sonra vefat ettiği, başvurucuların mirasçılarının 28/6/2024 tarihli dilekçeyle başvurunun devamı talebinde buldukları anlaşılmıştır.

Aralarında konu bakımında hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2020/30603 numaralı bireysel başvuru dosyası 2020/9225 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş olup inceleme 2020/9225 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür.,

A. Başvurucu Abdulvahap Gören, Mehmet Memik ve Zühal Konuk Yönünden:

Anayasa Mahkemesi, başvurucular Abdulvahap Gönen, Mehmet Memik ve Zühal Konuk'un vefat etmesi sebebiyle mirasçıların başvuruyu devam ettirmek yönünde talepte bulunmadığını ve başvurunun incelenmesini zorunlu kılan bir neden bulunmadığını tespit etmiştir. Bu gerekçelerle, bu başvurunun düşmesine karar vermiştir.

B. Diğer Başvurucular Yönünden:

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Kamulaştırmasız El Atma Şikâyeti Yönünden Mülkiyet Hakkı İhlali İddiası: Anayasa Mahkemesi, benzer nitelikteki diğer kararlarına atıfta bulunarak, taşınmazlara yapılan kamulaştırmasız el atmaların kanunilik ilkesini ihlal ettiğini belirtmiştir. **Bu doğrultuda, başvurucuların mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.**

Mahkeme Kararının İcra Edilmemesi Şikâyeti Yönünden Mülkiyet, Mahkemeye Erişim ve Makul Sürede Yargılama Haklarının İhlali İddiası:

2020/14746, 2020/23034, 2020/23035 ve 2020/30603 Başvuruları Yönünden: Başvurucuların Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından borçlarının ödendiği, ancak başvurucuların bu gelişmeyi Anayasa Mahkemesine bildirmediği tespit edilmiştir. Bu durum, başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmiş ve bu kısım yönünden başvurunun reddine karar verilmiştir.

2020/9225 ve 2020/14744 Başvuruları Yönünden: Anayasa Mahkemesi, ilgili tazminat komisyonuna başvuru yapılmadan bireysel başvuru yapılmasının ikincillik niteliğiyle bağdaşmadığını belirterek başvuruların kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Komisyon Tarafından Yargı Kararının İcra Edilmemesi Nedeniyle Hükmedilen Tazminatın Düşük Belirlenmesi Şikâyeti Yönünden Etkili Başvuru Hakkı İhlali İddiası:

2020/9225, 2020/14746, 2020/23034 ve 2020/30603 Başvuruları Yönünden: Tazminat miktarlarının yetersiz olduğu ve başvuru yolunun etkisiz hale geldiği tespit edilerek Anayasa'nın 36. ve 40. maddelerinde güvence altına alınan hakların ihlal edildiğine karar verilmiştir.

2020/14744 ve 2020/23035 Başvuruları Yönünden: Tazminat ödenmesi suretiyle ihlalin giderildiği belirtilmiş ve başvurucuların etkili başvuru hakkı ihlal iddialarının yerinde olmadığı gerekçesiyle başvurunun kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

OSMAN YANIK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/11372

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, davanın sonucunu etkileyecek nitelikteki esaslı iddiaların karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Başvurucu tarafından İstanbul Anadolu 21. İş Mahkemesinde (İş Mahkemesi) İstanbul'da kardeşi H.Y. ye ait bulunan işyerinde 1/4/1985-30/5/1985 tarihleri arasında çalıştığı, işveren tarafından işe giriş bildirgesinin kuruma verildiği ancak prim ödemesi bulunmadığından dolayı işe giriş tarihinin kurum kayıtlarında 1/4/1985 tarihi olarak görülmediği iddiasıyla sigorta başlangıç tarihinin 1/4/1985 olarak belirlenmesi için dava açılmıştır. İş Mahkemesi, yapılan yargılama neticesinde 15/2/2017 tarihinde davanın kabulüne karar vermiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesi (Dava Dairesi) bu karara karşı yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine 5/12/2017 tarihinde karar vermiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Davalı kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 21. Hukuk Dairesi (Hukuk Dairesi), Dava Dairesinin kararını kaldırarak İş Mahkemesi kararının bozulmasına 15/3/2018 tarihinde karar vermiştir.

Bozma kararı sonrasında 25/12/2018 tarihli duruşmadan bir gün önce başvuru vekili; başvuru SSK Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) girişinin yapıldığına, dolayısıyla çalıştığına, nitekim sigortalı olarak hastanede muayene olduğuna ve eşinin yine sigortalı eşi olarak hastanede doğum

Bozma kararı sonrasında 25/12/2018 tarihinde yapılan ilk ve tek duruşmada başvuru vekili, yeni sunulan belgeleri işaret etmiş; yeniden tanık dinletilmesi talebinde bulunmuş ve işe giriş bildirgesinin SSK kayıtlarına girdiğini, bu belgelerin kendisinin sigortalı olarak çalıştığını ortaya koyduğunu, SSK'nın denetleme görevini yerine getirmediğini beyan etmiştir.

İş Mahkemesi, bozma kararına uyulup uyulmadığına ilişkin herhangi bir karar vermeksizin Hukuk Dairesinin bozma kararına işaretlerle, işyerinden 1985 yılına ilişkin dönem bordrolarının kuruma verilmediği, bir kişinin kendi kardeşini sigortasız çalıştırmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, dinlenen başvuru tanıklarının oto tamirhaneyi başvuru vekilinin kardeşi ile beraber işlettiklerine yönelik beyanları da dikkate alındığında, başvuru vekilinin 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 4. maddesinin (a) bendi kapsamında fiil çalışmasının ispatlanamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 11/1/2021 tarihinde hükmün onanmasına karar vermiştir. Kararın 6/2/2021 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine başvuru vekilinin 8/3/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuru vekili; kararın sonucunu değiştirebilecek nitelikteki iddialarla ilgili deliller ibraz edilmesine rağmen bu hususta herhangi bir gerekçe sunulmadığını belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsamaktadır (daha geniş değerlendirme için bkz. Abdullah Topçu, B. No: 2014/8868, 19/4/2017, § 75). Nitekim Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır." denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı yanıt vermesi gerektiği şeklinde anlaşılabilir. Ancak mahkemeler, kendilerine sunulan tüm iddialara yanıt vermek zorunda değilse de (Yasemin Ekşi, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 56) mahkemelerin davanın esas sorunlarını inceledikleri gerekçeli karardan anlaşılmalıdır. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği davanın niteliğine ve şartlarına bağlıdır. Muhakeme sırasında açık ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte olması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir (Sencer Başat ve diğerleri [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, § 35). Aksi bir tutumla mahkemenin davanın sonucuna etkili olduğunu kabul ettiği bir husus hakkında ilgili ve yeterli bir yanıt vermemesi veya yanıt vermeyi gerektiren usul veya esasa dair iddiaları cevapsız bırakması hak ihlaline neden olabilecektir (Sencer Başat ve diğerleri, § 39).

Somut olayda başvuru vekili, bozma kararı sonrasında yapılan 25/12/2018 tarihli duruşmadan önce dosya kapsamında daha önceden bulunmayan yazılı delillerin ibrazına ilişkin bir dilekçe sunmuştur. Söz konusu dilekçede 27/7/1985 tarihinde, yani işe girişinden 120 gün sonra eşinin sigortalının eşi sıfatı ile

Dulkadirhan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

SSK Göztepe Hastanesinde doğum yaptığını, eşi ve çocuğunun sigortalı yakını sıfatı ile SSK hastanelerinden sağlık yardımı aldığını belirtmiş buna dayanak belgeleri eklemiştir.

Taraflarca hazırlama ilkesinin geçerli olduğu davalarda taraflara belirli süreler dahilinde delillerini sunma imkânı tanınarak bu süreler geçtikten sonra mevcut delillere göre karar verilmesi usul ekonomisi bakımından gerekli görülebilir ve bu durum anayasal anlamda bir soruna yol açmayabilir. Bununla birlikte, somut olayda İş Mahkemesinin meselenin esasına ilişkin olarak sunulan bu yeni yazılı delile ilişkin olarak herhangi bir değerlendirme yapmaksızın davanın reddine karar verdiği anlaşılmıştır. Başvurucunun davanın reddine dair karara karşı sunmuş olduğu temyiz dilekçesinde diğer temyiz nedenlerinin yanında ayrıca ve açıkça yargılama sırasında temin edilemeyen ve sunulamayan yeni bir delilin ortaya çıktığını, bu hususun ise irdelenmediğine dair esaslı iddialarına ilişkin olarak Hukuk Dairesince de herhangi bir değerlendirmenin yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu itibarla başvuru tarafından yeni delil olarak ileri sürülen ve uyuşmazlığın sonucuna etkili iddia ve itirazların neden değerlendirilmediğine ilişkin herhangi bir değerlendirmenin yapılmaması gerekçeli karar hakkının ihlaline yol açmıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ĞANİME YAYMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/1039

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, tıbbi ihmal sonucu zarara uğranılması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir. Birinci başvuru sırt ve bel ağrısı şikâyetiyle Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesine (Hastane) başvurmuştur. Akabinde yapılan muayene ve tetkikler sonucunda bel bölgesinde kist olduğu belirlenen başvurucuya 11/5/2015 tarihinde cerrahi müdahalede bulunulmuştur.

Anılan müdahale sonrasında birinci başvurunun bel bölgesinde felç olduğundan yürüyemeyecek duruma gelmiştir. Hastanede ve çeşitli sağlık kuruluşlarında yatılı olarak tedavi gören başvurucuya uygulanan tedavilerden bir sonuç elde edilememiş ve Diyarbakır Selahattin Eyyubi Devlet Hastanesinin 16/2/2016 tarihli raporu uyarınca birinci başvurunun %92 oranında engelli olduğu tespit edilmiştir.

Başvurucular 10/8/2016 tarihinde Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) tam yargı davası açmıştır. Başvurucular dava dilekçesinde; ameliyatı gerçekleştiren sağlık görevlilerinin hatalı müdahaleleri sonucunda dört çocuk annesi olan birinci başvurunun engelli hâle geldiğini, hayatını bakıcı yardımı ile sürdürebildiğini belirterek tüm başvurucular için toplam 200.000 TL maddi ve 124.200 TL manevi tazminatın ödenmesini talep etmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Mahkeme dosyayı bilirkişi incelemesi için Adli Tıp Kurumuna (ATK) göndermiştir. ATK 2. İhtisas Kurulunun 23/3/2018 tarihli raporunda; sağlık görevlilerinin uygulamalarının tıp bilimince genel kabul görmüş ilke ve kurallara uygun olduğu, birinci başvurucuda meydana gelen neticenin bu tür ameliyatlardan sonra her türlü dikkat ve özene rağmen ortaya çıkabilen -herhangi bir tıbbi kusur ya da ihmalden kaynaklanmayan- komplikasyon olarak nitelendirilmesi nedeniyle ilgili sağlık çalışanlarına atfi kabil kusur bulunmadığı bildirilmiştir. Başvurucular anılan rapora itiraz ederek, raporda Hastane kayıtlarının değerlendirilmediğini, başvurucuda oluşan felç hâlinin inceleme konusu yapılmadığını ileri sürerek ATK Genel Kurulundan rapor alınmasını talep etmiştir. Başvurucular ayrıca cerrahi müdahale öncesinde alınan aydınlatılmış onamın yetersiz olduğunu bildirmiştir.

Mahkeme 12/6/2018 tarihinde başvurucuların maddi tazminat talebinin reddine, manevi tazminat talebinin kısmen kabulü ile başvurucular lehine toplam 55.000 TL tazminat ödenmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; ATK raporunda yer verilen tespitlerin bilimsel açıdan yeterli olması nedeniyle başvurucuların itirazının reddine karar verildiği, anılan raporda sağlık görevlilerinin kusurunun bulunmadığının belirlenmesi dikkate alınarak maddi tazminat talebinin reddedildiği belirtilmiştir. Gerekçede ayrıca, aydınlatılmış onam belgesinde bilgilendirmeyi yapan hekimin kaşe ve imza kısmının boş olduğu gibi hastanın şuurunun açık olmasına rağmen ameliyat ve komplikasyonları ile ilgili bilgilendirmenin eşine yapıldığı vurgulanarak illiyet bağı ve zararın oluşmasında idarenin kusuru bulunmasa da aydınlatma yükümlülüğünün ihlali nedeniyle başvuruculara manevi tazminat ödenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Başvurucular istinaf talebinde bulunmuştur. İstinaf dilekçesinde; dosyada mevcut heyet raporları ile ATK raporu arasında çelişkiler bulunmasına rağmen ATK Genel Kurulundan rapor alınmadığı, maddi tazminat talebinin reddedilmesinin hukuka aykırı olduğu ve hükmedilen manevi tazminat miktarının yetersiz olduğu ileri sürülmüştür. Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi (Daire) 14/10/2020 tarihinde Mahkemenin kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle istinaf talebinin reddine kesin olarak vermiştir. Başvurucular nihai kararı 6/12/2020 tarihinde tebliğ aldıktan sonra 25/12/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucular, sağlık görevlilerinin hatalı müdahalesi sonucu birinci başvurucunun engelli hale geldiğini ve bu durumun yaşamını başkalarının desteği olmadan sürdürmesini imkânsız kıldığını iddia etmiştir. Ayrıca, cerrahi müdahale öncesinde aydınlatılmış onam sürecinin yetersiz ve geçersiz olduğunu; ikinci başvurucunun okuma yazma bilmemesine rağmen parmak izinin alındığını, ancak formun somut olaya özgü düzenlenmediğini belirtmiştir. Başvurucular, süreçteki eksikliklerin yanı sıra Mahkeme'nin raporlar arasındaki çelişkileri dikkate almadan karar verdiğini, bu durumun maddi ve manevi olarak kendilerine büyük acılar yaşattığını vurgulayarak hak ihlallerinin yaşandığını öne sürmüştür.

Bakanlık, başvurucuların iddialarının ATK raporu ile değerlendirildiğini ve idareye atfedilebilecek bir kusurun olmadığını belirtmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır. Anayasa Mahkemesi, başvuruyu Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında değerlendirmiş ve iddianın dayanaktan yoksun olmadığını belirterek kabul edilebilir bulmuştur.

Mahkeme, devletin sağlık alanında bireylerin yaşamını koruma sorumluluğu taşıdığını, sağlık hizmetlerinin ister kamu ister özel kuruluşlarca sunulsun yüksek standartta olması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, hukuki sorumluluğun tespitinde yapılacak yargılamaların dikkatli ve özenli bir inceleme şartını sağlaması gerektiği, bunun Anayasa'nın 17. maddesi ile güvence altına alınmış bir yükümlülük olduğu belirtilmiştir.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Somut olayda, Mahkeme tarafından alınan bilirkişi raporunda yapılan ameliyatın gerekliliği vurgulanarak neticenin komplikasyon olarak değerlendirildiği ve hastane işlemlerinin tıp kurallarına uygun olduğu bildirilmiştir. Mahkeme, rapora dayanarak idarenin kusursuz olduğu ve maddi tazminat talebinin reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir. Ancak, yargılama sürecinde aydınlatılmış onam formunun eksiklik taşıdığı kabul edilerek manevi tazminat ödenmesine hükmedilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 55.000 TL'lik manevi tazminatın başvuruçunun yaşadığı zarar ile orantısız olduğuna ve benzer davalarda hükmedilen tazminat miktarına göre düşük kaldığına karar vermiştir. Maddi tazminat talebinin gerekçesiz reddedilmesinin, başvuruçuların zararlarının yeterince tazmin edilememesine neden olduğunu değerlendirmiştir. Bu eksikliklerin başvuruçuların mağduriyetinin yeterli şekilde giderilmesini engellediği sonucuna varılmıştır. Anayasa Mahkemesi, başvuruçuların maddi ve manevi varlıklarının korunması hakkı açısından devletin yükümlülüklerini yerine getirmediklerine hükmetmiştir. Açıklanan gerekçelerle başvuruçuların Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

AHMET TARIK AYDIN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/26906

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, ceza davasında sanığın hazır bulunma talebi reddedilerek ses ve görüntü aktarımı suretiyle duruşmaya uzaktan katılımının sağlanması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruçucu, Konya 3. Ana Jet Üs Komutanlığında görev yapan bir subaydır. 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden sonra, Konya Cumhuriyet Başsavcılığı başvuruçucu ve diğer şüpheliler hakkında Anayasa'yı ihlal ve FETÖ/PDY üyeliği suçlamasıyla soruşturma başlatmış, başvuruçucu 22 Temmuz 2016 tarihinde tutuklanmıştır. Soruşturmanın tamamlanmasıyla Başsavcılık, başvuruçunun HTS kayıtları, çalıştığı birimdeki kamera görüntüleri, nöbet çizelgeleri ve tanık ifadelerine dayanarak suçları işlediğine kanaat getirip iddianame hazırlamıştır.

Dava, Konya 6. Ağır Ceza Mahkemesinde 62 celse boyunca sürmüştür. Başvuruçucu duruşmaların bir kısmına tutuklu bulunduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katılmıştır. Mahkeme, başvuruçunun örgüt içindeki rolüyle ilgili önemli tanık beyanları sunan M.A.'nın, başvuruçunun örgütün Konya'daki askerî yapılanmasında yer aldığını belirten ifadesini delil olarak dosyaya eklemiştir. M.A., başvuruçunun örgüt içindeki toplantılara katıldığını, "himmet" adı altında para verdiğini, örgütün mahrem imamlarıyla buluşmalar yaptığını iddia etmiştir. Bu ifadede başvuruçunun örgütün gizli toplantılarına katıldığı ve "mahrem abi" konumundaki örgüt üyeleriyle ilişkisini sürdürdüğü belirtilmiştir.

Başvuruçucu, SEGBİS bağlantısında yaşanan aksaklıklar nedeniyle tanıklara sorular sormadığını, tanığın kendisini ilk etapta teşhis edemediğini, etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmak amacıyla gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunu savunmuştur. Mahkemeye, tanığın beyanlarının doğruluğunu araştırmak

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

için diğer örgüt mensuplarının da dinlenmesini ve tanığın evinde parmak izi incelemesi yapılmasını talep etmiştir. Ancak bu taleplerin bir kısmı Mahkemece reddedilmiştir. Mahkeme, başvurusunun ceza infaz kurumundan getirilerek duruşmaya fiziken katılımını sağlamış, savunmasını aldıktan sonra hükmünü açıklamıştır.

Mahkeme, başvurusunun Anayasa'yı ihlal suçundan beraatine, ancak silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezasına hükmetmiştir. Kararın gerekçesinde, tanık M.A.'nın ifadesine ve başvurusunun örgütle ilişkili internet sitelerine giriş yaptığını gösteren bilirkişi raporuna dayanılarak başvurusunun örgütle bağlantısının sabit olduğu belirtilmiştir. Başvurucu, yargılamada bazı duruşmalara SEGBİS ile katıldığından tanığı doğrudan sorgulama imkanı bulamadığını, tanığın kendisini teşhis etmesinde şüpheler olduğunu ve savunma hakkının kısıtlandığını belirterek kararı istinaf ve temyiz yoluyla itiraz etmiştir. Ancak bu itirazlar reddedilmiş ve karar onanmıştır. Başvurucu, nihai kararı öğrenmesinin ardından bireysel başvuru hakkını kullanarak Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Başvurucu, rızası dışında SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) kullanılarak bazı duruşmalara katılmaya zorlandığını, özellikle tanık M.A.'nın ifadesinin alındığı bir oturuma SEGBİS aracılığıyla katıldığı için tanığı sorgulama hakkını etkili şekilde kullanamadığını belirtmiştir. Tanığın kendisine yönelik teşhisi de başvurusunun duruşmada hazır bulunmadığı bir oturumda yapılmıştır. Bu nedenle, başvuru adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Adalet Bakanlığı ise, başvurusunun savunmasının alındığı ve hükmün verildiği oturumlarda bizzat bulunduğunu, SEGBİS ile katıldığı oturumlarda ise müdafinin hazır olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, başvuru ve avukatının, yargılama süreci boyunca ve temyiz başvurularında etkili itirazlarını sunabildiği belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, başvuruyu "duruşmada hazır bulunma hakkı" çerçevesinde incelemiştir. İlk incelemede, başvurusunun iddiasının dayanaksız olmadığı ve kabul edilemez sayılması için başka bir sebep bulunmadığı sonucuna varılarak iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin daha önce verdiği Şehrivan Çoban ve Emrah Yayla kararlarında, kişilerin talebi dışında SEGBİS yoluyla duruşmaya katılmalarının duruşmada hazır bulunma hakkına müdahale teşkil ettiği belirtilmiştir. Mahkeme, SEGBİS kullanımının usul ekonomisi gibi meşru bir amaca hizmet ettiğini ancak ölçülülük ilkesine aykırı olabileceğini vurgulamıştır. Ayrıca, başvurusunun yüz yüze duruşmaya katılma talebinin zorlayıcı bir gerekçe gösterilmeden reddedilmesinin adil yargılanma hakkının ihlaline yol açabileceğini ifade etmiştir.

Somut olayda, başvurusunun tanık M.A.'nın ifadesinin alındığı oturuma SEGBİS ile katıldığı, bu tanığın ifadesinin başvuru aleyhine belirleyici bir delil olarak kullanıldığı görülmüştür. Tanık M.A.'nın ifadesi iddianamede yer almadığı halde, mahkeme tanığı farklı bir davada dosyaya ekleyerek duruşmada hazır bulundurmuş, ancak başvuru veya avukatına önceden bilgi vermemiştir. Başvurucu, tanığın ifadesini ilk kez duruşmada öğrendiğini, bu nedenle sorgulama hakkını gerektiği gibi kullanamadığını beyan etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, SEGBİS kullanımı sırasında bağlantı sorunları yaşayan başvurusunun yüz yüze duruşmaya katılma talebini dile getirmesine rağmen SEGBİS kullanımına devam edilmesini ve tanığın beyanının sorgulanmasına ilişkin taleplerinin reddedilmesini, başvurusunun savunma hakkının ihlali olarak değerlendirmiştir. Mahkeme, SEGBİS ile yapılan işlemin yargılama sürecinde önemli ve

başvurucunun savunmasını doğrudan etkileyen bir işlem olduğunu belirterek, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki duruşmada hazır bulunma hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

HAKİM İPKIRAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/36291

Karar Tarihi: 18/9/2024

Başvuru, karar sonucunu değiştirebilecek nitelikteki esaslı iddiaların karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuru, Ş.İ. tarafından yapılmış olup, Ş.İ. vefat ettikten sonra yasal mirasçıları (Hakim İpkıran, Muhammed Çağrı İpkıran, Rajae Tarkhatt) başvuruya devam etmek istemiştir. Şikâyetçi S.R. ile başvuru Ş.İ. boşanmış ve boşanma kararı 2/4/2018 tarihinde kesinleşmiştir. Taraflar, nafaka veya tazminat talep etmemiştir.

S.R., 7/2/2018 tarihinde, boşandıktan sonra aynı evde yaşadığını ve başvuru otomobilinin anahtarını alarak evden ayrıldığını bildirmiştir. S.R., başvuru otomobili parçalayacağını söyleyerek kendisine tehditte bulunduğunu ifade ederek şikâyetçi olmuştur. Başsavcılık, başvuru hakkında hırsızlık suçundan kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir; çünkü henüz resmi olarak ayrılmamışlardı.

S.R. daha sonra, otomobili alarak gittiğini ve başvuru kendisine tehditte bulunduğunu belirterek tekrar şikâyetçi olmuştur. Başvuru, otomobili S.R. adına aldığını ve boşanma sonrası kendisine ait olduğunu iddia etmiştir.

Başsavcılık, güveni kötüye kullanma suçlamasıyla iddianame düzenlemiş ve başvuru hakkında ceza davası açılmıştır. Başvuru, daha önceki kovuşturmaların dikkate alınmadığını ve otomobilin kendisine ait olduğunu savunmuştur. Mahkeme, S.R. ve başvuru ifadeleri doğrultusunda, başvuru güveni kötüye kullandığına karar vermiştir. Başvuru 5 ay hapis ve 3000 TL adli para cezasına çarptırılmıştır.

Başvuru, mahkeme kararına itiraz etmiş, ancak İzmir Bölge Adliye Mahkemesi başvuru istinaf başvurusunu reddetmiştir. Başvuru, nihai kararı öğrendikten sonra bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuru, mahkûmiyetine konu olan suçla ilgili olarak, kovuşturma şartlarına ve suçun unsurlarının oluşmadığına dair yaptığı itirazların yeterince yanıtlanmadığını belirtmiştir. Bu durumun gerekçeli karar hakkının ihlali anlamına geldiğini savunmaktadır.

DulkadirHan Hukuk Bürosu
Av. Gizay Dulkadir
Stj. Av. Şükrü Bereket
Stj. Av. Zeynep Hasbek

Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı, gerekçeli karar hakkı kapsamında değerlendirilmiştir. Bu hak, yargılamada tarafların ileri sürdüğü tüm iddialara detaylı ve yeterli şekilde yanıt verilmesini gerektirir.

Gerekçeli karar, her mahkemenin kendisine yapılan itirazları dikkate alarak, bunlara karşı uygun ve yeterli gerekçe ile cevap vermesi anlamına gelir. Bu kapsamda, kanun yolu incelemesinde de aynı durumu geçerli kılmak önemlidir.

Somut olayda, başvuru, güveni kötüye kullanma suçundan mahkûm edilmiştir. Bu mahkûmiyetin dayanağı, katılan S.R. adına kayıtlı bir otomobilin haricen satışı ile ilgilidir. Başvuru, otomobilin aslında kendisine ait olduğunu ve satışı gerçekleştirirken katılanın rızasını aldığını iddia etmiştir.

Başvuru, yargılama aşamasında, otomobilin kendisine ait olduğunu ve satışın rızaya dayalı olarak yapıldığını, ayrıca evlilik birliği içinde edinildiğini öne sürmüştür.

Başvuru, otomobilin zilyetliğinin katılan tarafından rızasıyla kendisine verildiğini ve buna dair beyanların yetersiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, mahkûmiyetine konu olan eylemin, hukuki bir ihtilaf niteliğinde olduğunu savunmuştur.

Başvuru, başka iki soruşturma sonucunda kendisine karşı açılan davada suç tarihinin belirlenmesinin önemine değinmiş ve boşanma kararının kesinleşmeden önce davanın açılmasının yasalara aykırı olduğunu ifade etmiştir.

Mahkeme, başvuru otomobili haricen satma eylemini, katılanın rızası dışında tasarruf olarak değerlendirmiştir. Ancak, mahkeme kararlarında, otomobilin katılanın kişisel malı mı yoksa evlilik birliği çerçevesinde edinilen bir mal mı olduğu gibi önemli noktalar yeterince ele alınmamıştır.

Mahkeme, iddialara net bir yanıt vermemiştir ve suçun unsurlarının oluşup oluşmadığını değerlendirememiştir. Dolayısıyla, başvuru otomobili haricen satma eylemini, katılanın kişisel malı mı yoksa evlilik birliği çerçevesinde edinilen bir mal mı olduğu gibi önemli noktalar yeterince ele alınmamıştır.

Başvuru otomobili haricen satma eylemini, katılanın kişisel malı mı yoksa evlilik birliği çerçevesinde edinilen bir mal mı olduğu gibi önemli noktalar yeterince ele alınmamıştır.

Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.